

Ishonch

**Insonga naf
keltirish —
oliy baxt**

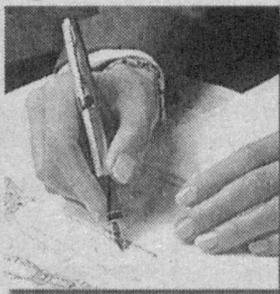
2008-yil 10-aprel
№ 48 (2461)
payshanba

Ijtimoiy-iqtisodiy gazeta * E-mail: ishonch-doverie@mail.ru * Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqq boshlagan

Озорнинг охири надомат 4

Ишончномалар:
уларнинг кундалик
турмушдаги ўрни

11

«Сўнг» эмас — «гача» 12

«Ўлим савдогари» 15

Ракурс

ШАХМАТ ЎЙНАМАЙДИГАНЛАР ЖИННИМИ?

Бошқаларини билмадимиз, спортнинг битта турида умуман гирромлик қилиб бўлмайди. Бу — шахмат. Кам куч ва чиройли юришлар билан рақибни мот қилишнинг завқини туймаганлар дунё гроссмейстерларининг энг сара партияларини ўргансин. Юртимизда шахматга қизиқувчилар кам эмас. Рустам Қосимжонов жаҳон чемпиони бўлганидан сўнг уларнинг сафиянада кенгайди. Турли миқёсда ўтказилувчи катта-кичик мусобақалар ҳам кўпайди. «Спорт» телеканали ва «Давр» инфор-мацион дастурида берилётган хабарлар буни тасдиқлайди.

Аммо мазкур хабарлардаги услубий, мантқиқий, имло хато-лари гашга тегади. Эътибор беринг: «...пойтахт вилоятида ўтказилган мазкур турнирда ўн нафар ақл-идрок соҳиблари иштирок этдилар». Англашиладики, Тошкент вилоятидаги мусобақада ўнта шахматчи қатнашибди. Хатоларга келсак, биринчидан, мамлакатимизда «пойтахт вилояти» деган худудий birlik йўқ, Тошкент шаҳри ва Тошкент вилояти бор. Номи бир хил бўлгани билан иккаласи алоҳида-алоҳида субъект. Иккинчидан, «ақл-идрок соҳиблари»нинг маъно дои-раси «шахматчи»никидан ниҳоятда кенг, қолаверса, ақлсиз кишининг шахмат ўйнай олмаслиги барчага маълум. Шунинг учун шахмат ўйнайдиган киши-ларни шахматчи деб атайверган маъқул. Учинчидан, гап ўнта шахматчи ҳақида кетар экан, шунинг ўзи кўпликни билдиради, «-лар» кўшимчасини ишлатишнинг ҳолати йўқ.

Журналист — эл эътибори-даги одам. У ўзининг гапига ҳам эътибор билан қараса, нур устига нур бўлув эди.

Ҳасан КАРВОНЛИ

Икром ҲАСАНОВ олган сурат.

Афоризм

**Инсоннинг қиммати эмас симу зар,
Инсоннинг қиммати илм ва ҳунар.
Абдуқодир БЕДИЛ**

Бизни кузатиб боринг

Жорий йил 28 апрелдан 4 майга қадар Тошкент шаҳрида кимё фанидан 42-халқаро Менделеев олимпиадаси ўтказилади. Мусобақада жами 17 та давлатдан 80 нафар ўқувчи иккитадан назарий ва экспериментал тур бўйича ўзаро беллашади. Юртимизда мазкур халқаро фан олимпиадасининг ўтказилиши ўзига хос тарихий воқеа саналгани боис айни кунларда тадбирга тайёргарлик ишлари қизгин кетмоқда. Агар 42-халқаро Менделеев олимпиадаси тарихи, аҳамияти ва унда мамлакатимиз ўқувчиларининг иштироки ҳақида батафсилроқ маълумот олишни истасангиз, келгуси сонларимизни кузатиб боринг.

Раёсат Йиғилиши

Кеча Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши раёсатининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Уни Федерация кенгашининг раиси Д.Н.Жаҳонгирова бошқарди. Кун тартибидаги биринчи масала «Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси IV Курултойи ва Республика уюшмаларо конференцияси қарорларини бажариш борасида Қорақалпоғистон Республикаси касаба уюшмалари ташкилотларини олиб бораётган ишлари тўғрисида»ги қарорини бажарилиши ҳақида Қорақалпоғистон Республикаси касаба уюшмалари ташкилотлари Бирлашмаси раиси Соғиндик Ниетуллаев ахборот берди. Қорақалпоғистон Республикаси касаба уюшмалари бирлашмаси бу борада маълум ишларни амал-

га оширган. Бироқ айрим камчиликлар ҳам йўқ эмас. Масалан, касаба уюшмалари аъзоларининг сони Республика бўйича ўсганига қарамадан, айрим соҳаларда хусусан агросаноат мажмуида касаба уюшма аъзолари сони камайгани кузатилмоқда. Бирлашма шу йўналишдаги ишларни яхшилаши керак. Иккинчи масала — «Ижтимоий ҳимоя йили» бўйича Давлат ва Федерация кенгаши дастури тадбирларининг бажарилиши якунлари ҳамда 2008 йил — «Ёшлар йили» Давлат дастури асосида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг дастур тадбирлари тўғрисида Федерация

кенгаши раиси Дилбар Жаҳонгирова маъруза қилди. Маърузачи дастур талабларини қўйи ташкилот — бошланғич касаба уюшмаларига етиб боришини таъминлаш ва шу асосида тадбирлар ишлаб чиқиш масаласига алоҳида эътибор билан қараш кераклигини таъкидлади. Музокарага чиққанлар тадбир ижроси юзасидан амалга оширилган ишлар ва галдаги вазифалар ҳақида тўхталиб ўтдилар. Раёсат йиғилишида касаба уюшма ҳаёти ва фаолиятига доир бошқа масалалар ҳам муҳокама этилди ҳамда тегишли қарорлар қабул қилинди.

Ҳомийлар қиммати

Касби тумани марказидаги ёшлар спорт мажмуасида «Саховатдан яшнайдиган кўнгил» хайрия тадбири ўтказилди. Унда 400 та кам таъминланган оиллага хомийлар томонидан қорамол берилди. Касаначилик фаолияти билан шугулланаётган 200 нафар хотин-қизга тикув машиналари инъом этилди.

— Халқимизнинг ҳамжихатлиги ва бағрикенглиги ижтимоий ҳимоя тадбирлари билан уйғунлашиб кетган, — дейди агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшма туман кенгаши раиси Ботир Исломов. — Меҳр офтоби кўнгилларга эзгулик улашди. Хайрли ишдан ҳеч ким четда қолгани йўқ. Тумандаги 200 та ёш оиланинг ҳар бирига бир миллион сўмлик кредит маблағлари ажратилди. Кам таъминланган оилаларнинг 20 нафар фарзандига суннат тўйи ўтказилди ва уларнинг ҳар бирига банкда омонат дафтарчалари очилиб, 20 минг сўмдан пул кўйилди. Камхаржроқ ҳамқишлоғимизга икки бош қорамол ҳадя қилдик, — дейди «Бобол ота» фермер хўжалиги раиси Фарҳод Боболов. — Тадбиркорлар боқувчисини йўқотган оилалар, қария ва ногиронлардан ўз ҳимматларини аямадилар. Шу кун икки мингдан зиёд фермерлар 4 мингга оиланинг ҳар бирига 50 минг сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари тарқатишди.

И.ИСОМИДИНОВ

Ёшлар саёҳати

«Ёшлар йили» дастур-тадбирлари доирасида Наманган вилоят тармоқ кенгаши саёҳат ва экскурсиялар бюроси билан ҳамкорликда «Фарғона водийсининг олтин халқаси» номли қадимий шаҳарларга ёшлар саёҳатини уюштирди. Наврўз байрами арафасида Наманган давлат университети, Муҳандислик-педагогика, Муҳандислик-иқтисодиёт институтларининг 40 нафар иқтидорли, кам таъминланган, етим ва ногирон талабалари Марғилон ва Фарғона шаҳарларига боришди. Улар Марғилон шаҳрининг 2000 йиллиги муносабати билан барпо этилган иншоотлар, Марғиноний мажмуаси, Увайсий хонақоси, Фарғона шаҳридаги Ал-Фарғоний ёдгорлигини зиёрат қилиб, маданият ва истироҳат боғини айланишди. Наманганлик Манбашунос олим Аҳмад Убайдуллоҳ талабаларга шаҳарларимиз тарихи ҳақида

сўзлаб берди. Шунингдек, академик лицей ва касбхунар коллежларининг аълочи, ижтимоий ҳимояга мансуб бўлган ўқувчиларидан 40 нафари Кўқон шаҳрига боришиб, Худодёрхон ўрдаси, Озодлик майдони ва шаҳарнинг бошқа тарихий жойлари билан танишдилар. Кушон давлати тарихи, Ахсиқент, Мунчоктепалардан топилган археологик топилмалар ҳақида маълумотларга эга бўлишди. Кўқон шаҳар ўлкашунослик музейи директори Манзураҳон Мансурова ўқувчиларга топилмалар ҳақида сўзлаб берди. Ушбу тадбирлар касаба уюшмаси ҳисобидан амалга оширилди.

Рустамжон МУХАМАДЖОНОВ,
Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Наманган вилояти кенгаши раиси ўринбосари

Фикр алмашув руҳида

Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Навоий вилоят кенгаши фаоллар ва бошланғич касаба уюшма кўмиталари раҳбарлари иштирокида ўқув-семинар ўтказди. Унда кенгаш раиси Ҳ.Фахриддинов касаба уюшма аъзоларининг ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий ва интеллектуал манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги вазифалар тўғрисида тингловчиларга кенг тушунчалар берди. Шунингдек, кун тартибидаги масалалар юзасидан кенгашнинг ташкилий бўлим мудири Т.Йўлдошев, меҳнатни муҳофаза қилиш бўлими етакчи мутахассиси Ч. Қодиров, ижтимоий сугурта йуриқчиси М. Назарова маърузалар тингладилар. Семинар давомида иштирокчилар ҳам ўз фикр-мулоҳазалари билан фаол қатнашди.

Х.МАҲКАМОВА,
А.МАНСУРОВ

Янги бозор

Бухородаги «Сомоний» деҳқон бозори ўрнида салкам уч ой мобайнида замонавий «Бухоро марказий бозори» қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бунёдкорлар бу ерда 7 миллиард сўмлик қурилиш-монтаж ва ободончилик ишларини амалга оширдилар. Бир вақтнинг ўзида 2 мингга сотувчи фаолият кўрсатадиган янги бозорда барча шaroит мавжуд. Тайёрлов-харид шохобчаси оморидида 1000 тоннагача маҳсулотни сақлаш имкони бор. Харидорларга қулай бўлиши учун мингдан ортиқ транспорт воситаси тўхтайдиган 5 та автомайдонча ташкил этилган. Бухорода замонавий бозорлар қурилишига эътибор катта. Туманлар марказида яна 7 та бозор қурилиши жадаллик билан давом этирилмоқда.

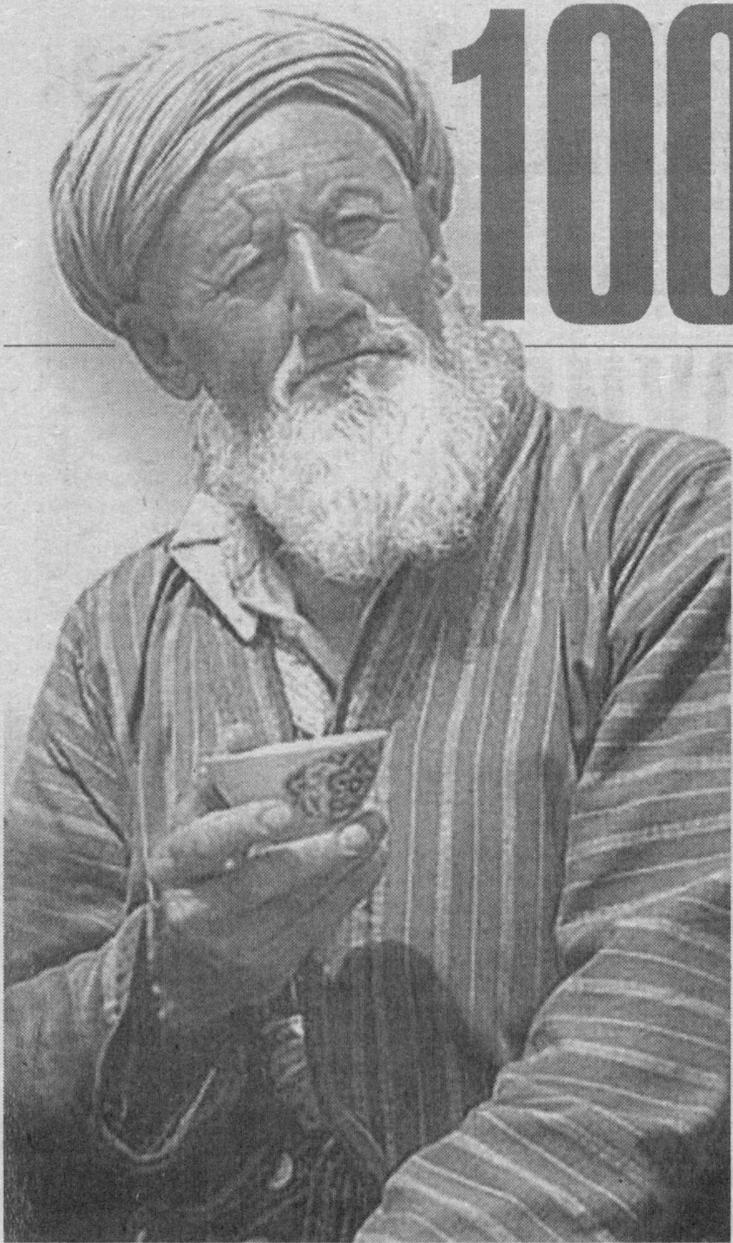
Иззатулла ХОЖИЕВ,
«Ishonch» муҳбири

Ижтимоий ҳимоя — бош вазифа

«Ижтимоий ҳимоя йили»да вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши фаолларининг Фарғона шаҳридаги «Саховат» уйига бориб, у ердаги қариялар аҳволидан хабар олишгани ёдимга тушди. Ушанда 100 ёшни қаршилаётган онахон касаба уюшма ходимларини дуо қилган эди: — Мендек узоқ умр кўринглар. Бизни сийласангиз, фарзанду набираларингиз сизни сийлашингиз. «Саховат» уйида барча шaroит бор. Тақдир тақозосига кўра шу гўшага келиб қолган қариялар учун ҳукуматимиз ҳеч нарса аямапти. Кенгаш вакиллари ҳам 1,5 млн. сўмлик 2 та музлатгич совға қилди. Бир сафар вилоят таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси кенгаши раиси Собирхон Саидхўжаев Кўқондаги «Меҳрибонлик уйи» болалари тайёрлаган ўйинчоқларни олиб келгани эсимда. Улар ўз қўли билан чизган суратлар, пластилиндан ясаган ҳайкалчаларни миннатдорчилик ила совға қилишганди. Кимгадир наф келтираётганини англаган, янада фаолроқ ишлагинг келар экан. Ўтган йили «Меҳрибонлик» уйлари

ва махсус мактаб-интернатларнинг 1400 нафар тарбияланувчисини соғломлаштириш масаласини бирлашма кенгаши раиси Анвар Юнусов шахсан назоратга олган эди. Анвар ака шаҳардан ташқарида жойлашган 23 та оромгоҳнинг шaroити билан танишиб чиқди. Кўплари касаба уюшмаси кўмаги билан таъмирланди. Янгидан жиҳозланди. Мавсум давомида 72 та оромгоҳда 20.467 нафар бола соғломлаштирилди. Бунинг учун 244,2 млн. сўм сарфланди. Қувасойнинг Чек қишлоғида жойлашган «Ниҳол» оромгоҳида ажойиб манзарага гувоҳ бўлгандик. Бинолар таъмирланган, айримлари қайтадан қурилган. Ётоқхона ва ошхона янги жиҳозлар билан таъминланган. Хуллас, барча имконият мавжуд. — Ҳозиргидек эътиборни ҳеч кўрмаганмиз, — деганди оромгоҳ бошлиғи К.Умерова бизга янги таъмирланган сузиш ҳавзасини кўрсатаркан. — Болалар хурсанд, қўйиб берсанг кечгача сувдан чиқишмайди. Бундан ташқари, ўтган йили ёзда 20.968 нафар ходим ва уларнинг оила аъзоларини жамоа шартномалари асосида дам олдиришга касаба уюшмалари ҳисобидан

152,6 млн. сўм сарфланди. Вилоятдаги 718 та корхона ва ташкилот томонидан 3619 нафар кам таъминланган, кўп болали оилалар, ногиронларга тиббий хизмат ҳамда бепул дори-дармон билан ёрдам берилди. Байрамларда кексалар, касаба уюшмаси фахрийларига совғалар улашилди. Ёшларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаш, уларнинг ғайратига ғайрат қўиши, шубҳасиз. Касаба уюшмалари ҳам бу ишдан четда тургани йўқ. Вилоятдаги олий ўқув юртли ва колледжларнинг 25 нафар талабаси учун таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси вилоят кенгашининг стипендияси таъсис этилди. Кам таъминланган оилаларнинг фарзандларидан 425 нафарига мавсумий пойабзал ва иссиқ кийим-бош берилди. Ёшлар йилида касаба уюшмалари ёшларнинг манфаатини ҳимоя қилиш, турли танлов ва мусобақалар орқали улар орасидан истеъдодлиларини кашф қилиш масаласига алоҳида эътибор қаратмоқда. **Бахтиёр ДАДАЖОНОВ,** Фарғона вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши раисининг ўринбосари

100 билан юзлашганлар

БМТ Аҳолишунослик жамғармаси маълумотларига кўра, ер юзиде энг узок умр кўрувчи миллат японлар экан. Улар ўртача 82 йил яшайдилар. Рўйхатни Австралия (81), Франция (81), Исландия (81), Швеция (81), Швейцария (81), Норвегия (80) каби давлатлар аҳолиси давом эттиради. Бироқ аёллар ва эркеклар ёши ўртасида фарк бор. Яъни, кунчиқар юртда аёллар 86 йил, эркеклар 79 йил умр кўришаркан. Узок умр кўрувчилар, шунингдек, 100 ёшдан ошганлар асримиз бошларида 13 мингдан ортиқ бўлган. Узок умр кўрувчиларнинг жами аҳолига нисбатан саямоғи ҳам борган сари ортиб бормоқда. Аммо аҳоли орасида қариялар салмоғи нўқтаи назаридан Монако князлиги биринчи ўринда туради. Бу ерда аҳолининг 22 фоизи 65 ёш ва ундан катталар ҳисобланади. Японларнинг 21 фоизи шу тоифага мансуб. Ўртача умр кўриш даври узайишининг асосий омиллари — турмуш кечириш даражасининг яхшилиги, атроф-муҳитнинг мусоффо, озодлиги, соғлиқни сақлаш тизимининг ривожланганлиги ва ижтимоий ҳимоя кучлигидир. Шунингдек, мутахассисларнинг таъкидлашича, денгиз маҳсулотларини кўпроқ истеъмол қиладиганлар узок умр кўришар экан. Бунга юқорида санаб ўтган давлатларнинг барчаси денгиз бўйида жойлашганини мисол қилиб келтириш мумкин. Ўзбекистонда ўртача умр 72 йилни ташкил этмоқда. Мос равишда аёллар — 74 йил, эркеклар — 70 йил. «Нуроний» жамғармаси маълумотларига кўра, 2006 йилда мамлакатимизда 4,3 мингдан ортиқ 100 ёшдан ошган кишилар мавжуд бўлган.

108 ёшли онахон

Умр оқар дарё. Инсонга берилган бу бебаҳо неъматни қадрлаб, фойзли кунлар гаштини сураётган қарияларимиз билан фахрлансак арзийди.

Хилол момо Шозаева Қашқадарё вилоятининг Нишон тумани Дўстлик қишлоғи Амир Темур маҳалласида бахтиёр ҳаёт кечирмоқда. Ўзининг 108 баҳорини қаршилаган бу табаррук онахон катта ҳаёт йўлини босиб ўтди. Хилол момонинг ўғли 73 ёшли Ашур бобо Мирзаевнинг таъкидлашича, онахон 13 фарзандни тарбиялаб вояга етказган. Тоғли Дехқонобод туманининг Кўкабулоқ қишлоғида таваллуд топган онахон бугунги кунда ўғил-қизлари, 18 неvara ва 32 чевара қуршо-вида ҳаёт кечираяпти. — Қариси бор уйнинг париси бор, деб бежиз айтишмаган, — дейди биз билан суҳбатда Ашур бобонинг турмуш ўртоғи Турсунтош момо. — Қайнонам билан тинч-тотув яшаб келаётганимизга 55 йилдан ошди. У киши хушчақчақ, хушмуомала, ҳамиша тўғри йўлни кўрсатадиган табаррук аёл. Хилол момо хонадонлардан кут-барака, юрти-миздан тинчлик-хотиржамлик аримаслигини, халқимизга фаровонлик ва бахтли турмуш ҳамроҳ бўлишини тилаб, эрта тонгдан дуога қўл очади.

Иzzат ХИКМАТОВ, «Ishonch» мухбири

Ҳаётни севган бибижонлар

Абдужалил ХАЛИЛОВ, Иzzатулла ХОЖИЕВ

«Бибининг касали бедаво. Нарӣ борса 20 кунча умри қолган. Кампирни кўп ҳам азобга қўймай уйига олиб кетинглар». 110 ёшли қариянинг қулোগини оғир деб ўйлаган врачнинг секингина айтган бу гапини нафақат беморнинг қизи Сидиқа опа, балки Ражаб бибининг ўзи ҳам эшитди. Совуқ хабардан кампирнинг эти жунжикиб кетган бўлса ҳам вазминлик билан қизига мурожаат қилди: — Ўғлинг Шарофжонга айт, мени Ромитанга олиб кетсин. Бухоролик шифокорлар қўлларидан келган ҳамма ишни қилишди, бироқ фойдаси бўлмади. Бир пайтлар Бухоро амирининг қизи бетоб бўлганида бу ердаги табиблар уни даволай олмаганидан сўнг Ромитанга олиб боришган. Худонинг қароматини қарангки, Ромитан ҳавоси қизнинг дардига шифо бўлган ва у туманимизни «Оромитан» деб атаган экан. Пешонамга битилган бўлса, мен ҳам тузаларман... Ромитанга олиб келинган Ражаб биби Саломова қизи Сидиқа опа, куёви Шариф сартарош, невараси Шарофжон ва унинг хотини Ойгулни қишлоғи Миёнсаройнинг соф ҳавосидан нафас олиб, ҳали яшашига ишонтирган бўлса ҳам оила даврасида ўтган ҳар бир кунга шукрона келтириб, шифокор айтган 20 кунни қўрқув билан санаб

борди. Ниҳоят хатарли ўша йигирманчи, кейин йигирма биринчи кун келди. Кампир эса ҳаёт билан видолашиш ўрнига қизи ва невараси кўмагида уни кўргани келган кўни-қўшнилар билан чақчақлашгани ҳовлига чиқди. — Бу воқеанинг юз берганига саккиз йилдан ошди, — дея гап бошлади «Нуроний» жамғармаси туман бўлини маси раиси Телман Бақоев бизни Ражаб биби Саломова хонадонига бошлаб борар экан. — Ишқилиб, врачлар адашишди ми ёхуд чиндан ҳам Ромитан ҳавоси даво бўлди ми, бугунги кунда икки қизи, 20 нафар невараси, 80 эvara ва 30 дан ортиқ чевараси атрофида парвона бўлаётган бу онахон кунни кеча 118 ёшга тўлганини нишонлади. Қариялар билан биргаликда Ражаб бибини зиёрат қилгани борган туман ҳокими Муҳаммадқосим Олимов онахонни табаррук ёши билан табриклаб, совға топширди. Йўқловдан боши осмонга етган онахон меҳмонларга энг яхши тилақларини билдириб, уларни кузатар экан, ҳокимдан илтимос қилди: — Болам, шу неварам Шарофжонга битта машина сотиб олишга ёрдам берсанг, жуда хурсанд бўлардим. Мен ҳам кўшни қишлоқлик Шарифа бибидек «Матиз» миниб, бир туманни айлансам, қариндош-уруғларимникига меҳмонга борсам, энг муҳими Бухорога йўл олиб, ҳалиям соғ-

омон яшаётганимни ўша дўхтурга айтсам дейман... Туманнинг Пулғўшон қишлоғида бу онахондан ҳам кексароқ — 125 ёшли Шарифа биби Бозорова яшар экан. Унинг хонадонига кириб борганимизда кампир ҳовлида офтобруйда чевараларини атрофига тўплаб, Наврўз термаларини айтаётгани устидан чиқиб қолдик. — Айланайлар, бу йилги қаҳратон қишдан кейин гулга бурканган дарахтлар остида ўтириб, қуёш нурларида тобланишдан яхшироқ нарса йўқ, — гап бошлади онахон. — Шу қишда барча ҳамқишлоқларим анорзор ва тоқзорларни, иссиқхоналардаги экинларни совуқдан асраш учун ҳалак бўлган бир пайтда бу совуқда ўлиб қолсам қариндош-уруғларимга ташвиш орттирмаман деб кўрқдим. Кичик ўғлим 78 ёшли Ёрибой, қизларим, юздан зиёд неvara-эвараларимнинг ғамхўрлиги, меҳрибонлиги билан қишдан эсон-омон чиқиб, 125-Наврўзни кутиб олдим. Бутун қишлоқни гуллар, сумалак, кўк сомсалар ҳиди тутган шундай шодимёна кунларда ўлиб бўладими?! Энди фақат яшаш керак... Бу онахонга ҳам байрам совғасини топшириб, Бухорога қайтар эканмиз, «Нуроний» жамғармаси вилоят бўлими раиси Юсуф Қурбонов журналистлардан гина қилиб қолди: — Яқинда Россия телевиде-

ниеси Исроилда яшаётган 120 ёшли кампирни кўрсатиб, дунёда энг ёши улўф қария деб жаҳонга жар солди. Ваҳоланки, энг кекса онахон 125 ёшли Шарифа биби бизнинг юртда яшайди. Биргина Ромитаннинг ўзида 12 кишининг, Жондорда эса 25 кишининг, Шофирконда 22 кишининг, хуллас вилоятда 162 қариянинг ёши 100 дан ошган. Аммо афсуски, бундан кўпчилик беҳабар. Чунки журналистларимиз бундай хабарларни интернетга беришмайди. Шу пайт соч-соқоли оппоқ қария бошқариб бораётган «Нексия» биз минган машинани қувиб ўтиб, яқинда Бухорода фойдаланишга топширилган марказий бозор томон бурилди. — Ҳозир ўтиб кетган отахонни танийман, — гапини давом эттирди Юсуф ака. — Етмиш ёшни қоралаган бу киши фарзандлари иссиқхонада етиштирган помидорни сотишга шошиляпти. Қариганда ҳам тиниб-тинчимай, элга наф келтириш нияти билан яшаётган табаррук отахон-онахонларни мадҳ этиш, уларни дунёга танитиш учун жамғармамиз журналистлар билан кўп ҳамкорлик қилиши керак. Ҳаётни севган ромитанлик бибижонлар ҳақида сиз ўқиган ушбу битиклар кексаларни қўллаб-қувватлаб, эъзозлаётган «Нуроний» жамғармаси билан ҳамкорликнинг илк самараси бўлди деган фикрдамиз.

Эркин ВОҲИДОВ, Ўзбекистон Қаҳрамони

Нега япон юз йил яшар...

Нега япон юз йил яшару

Ўзбек бунча ёшга бормайди?

Чунки япон биздек қоронғу

Саҳар туриб ошга бормайди.

Мотамида у обрў учун

Эли чорлаб зиёфат қурмас.

Байрамида бел боқлаб уч кун

Шамдек қотиб кўчада турмас.

Гарчи биздан юз бор фаровон,

Гарчи биздан юз карра тўқдир.

Тўй харжиде юзта бой япон

Бир камбағал ўзбекча йўқдир.

Бу сўзимни японга айтсам

Деди баттар қисиб кўзини:

— Япон бундоқ яшамас ҳеч ҳам,

Харакири қилар ўзини.

Хидоят ЖҮРАЕВА,
«Ishonch» мухбири

Яқинда таълим даргоҳларидан бирида ёшлар билан кекса авлод вакиллари учрашуви уюштирилди. Бир отахон сўзга чиқиб, тарбия, ахлоқ тўғрисидаги фикрларини жонли ифодалаш учун ҳаётий мисоллар келтириб ўтди.

— Маҳалламиздаги бир оилада тўрт фарзанд бор. Уларнинг бекаму-кўст воёга етиши учун эр-хотин тинмай меҳнат қилди. Яқинда улар тўнғич қизини узатишди. Баҳоли қудрат сеп-сарпо берди, рисоладагидек тўй қилди. Бироқ орадан кўп ўтмай қиз келинлик сарполарининг камлигини, юмшоқ мебеллар чет элники эмаслигини айтиб, ота-онасидан уларни олиб беришни талаб қилмоқда. Бу қилиги яхши эмаслигини қизга аввалига ота-она ётиги билан тушунтиришга ҳаракат қилди. Бўлмади. Кундакунора келиб жанжал қилавергач, бу ишга маҳалла-кўй аралашди, қиз эса ҳеч кимни эшитишни хоҳламапти. Вақти-соати етгач, у ўзининг хатосини англайди, ноҳақ эканлигини тушунади деб ўйлаган эдик. Афсуски, охири гал келганида ул-бул буюмларни ҳам олиб кетишдан тап тортмабди. Наҳотки, фарзанд ота-онасидан уялмай-нетмай ҳақ талаб қилса? Арзимаган матоҳлар учун улар-

Жамиятда ҳар бир кишининг ўз ўрни бўлгани каби, оилада ҳам ота-онанинг, фарзанднинг ўз ўрни, бурч ва вазифалари бор. Минг йиллик қадриятлар, урф-одат ва анъаналаримиз замирида оилани азиз билиш, каттага ҳурмат, кичикка иззатда бўлиш, ёру биродарларга меҳр-оқибат кўрсатиш каби мезонлар мавжуд бўлиб, улар қон-қонимизга сингиб кетган.

Озорнинг охири надомат

нинг дилини ранжитиш шартми? Мен қизни ёмонотлик қилиш фикридан йироқман. Фақат фарзандларни ёшлигидан ота-онага ҳурмат, ука-сингилларга оқибат руҳида тарбиялаш зарурлигини таъкидламоқчиман, холос. Оқар сувдай ўтиб кетадиган умримизда ота-она олдидаги қарзни узолмасликдан ёмони йўқ.

Отахоннинг ҳикоясини тинглай туриб яна бир муштипар аёлнинг ҳақ талаб қилгучи нобакор фарзанднинг озорлари ҳақида айтганлари ёдимга тушди.

— Чолим хасталик туфайли ҳаётдан эрта кўз юмди. Катта-кичик уч ўғил ва икки қиз билан қолдим, — деган эди у. — Агар тушкунликка тушсам, бу ҳали оқ-қорани таниб улгурмаган болаларимнинг келажагига салбий таъсир қилишини вақтида тушуниб етдим ва ҳаётимни уларнинг тарбиясига бағишладим. Қийинчиликлардан чўчмадим. Фарзандларимнинг ҳаммасини ўқитдим, уйли-жойли қилдим. Худога шукр, мен орзу қилган замонлар келди, энди хоти

рингари данғиллама уй-жой қурмагансиз деб уни ношудликда айбларди. Бора-бора менинг ҳам улар билан яшашим малол кела бошлади. Бир куни келиним набирамни қарғаётганини кўриб қолиб танбех берган эдим, мени ҳақорат қилди. Ёш болага бундай муомала қилманг деганимда тап тортмай «Бола меники, истасам ураман, истасам қаргайман. Нега ҳамма нарсага аралашаверасиз?» дея шангиллаб жанжал қила бошлади. Шу маҳал ўғлим келиб қолди. Келиним эса уни кўриб бирдан йиғлаб юборди ва «Онанинг мени урди, уйимдан йўқол деди» деб мени ёмонлай кетди. Ўғлим хотинининг тарафини олиб менга дўқ урди, ҳатто қўл кўтармоқчи бўлди. Бу ҳолни юрагим кўтаролмай, хушимдан кетиб қолибман. Шифохонада ўзимга келдим. Бироқ кенжа ўғлим бирор марта ҳам ҳолимдан хабар олмади. Шифохонадан чиқиб катта ўғлимникида яшай бошладим. Бироқ тер тўкиб, кеча-кундуз қилинган меҳнатлар эвазига қад кўтарган, турмуш ўртоғим билан бахтиёр дамларим кечган, фарзандларимнинг шодон кулгилари сингган кадрдон ҳовлини кўмсайман. Бағритош ўғлим бу истагимдан хабар топиб, уйни сотиб юборибди. Акаси ундан бу қилмишининг сабабини сўраганида: «Онам менга ҳам сизларникидек алоҳида уй қуриб бермади. Ўртоқларимда бор машина менда йўқ. Шунинг учун у киши мендан қарздор», — деб

жавоб берибди. Шундан буён касалман деб бўлиб қолдим.

Юқорида келтирилган воқеаларнинг моҳиятини англаб, юрагингиз ларзага тушади. Ота-онани ранжитган фарзандлар ҳам вақти-соати етиб ота-она бўлади. Улардан ҳам болалари ҳақ талаб қилса, қандай аҳволга тушишаркан? Қайтар дунё деб беҳиз айтилмаган-ку. Ўша дамда улар ота-оналарининг ҳолатини тушуниб етишадди, лекин унда гишт қолипдан кўчган бўлади.

Ривоят қилишларича, бир йигит онаси олдидаги фарзандлик қарзини узмоқчи бўлибди. Шу мақсадда уни елкасида опичлаб ҳажга олиб борибди. Кейин яна опичлаб уйига қайтибди. Она уни роса дуо қилибди. Уйига қайтган йигит бир донишманднинг олдида бориб: «Онамни опичлаб пиёда ҳажга олиб бориб келдим. Бу ишим билан менга оқ сут бериб катта қилган онамнинг олдидаги қарзимни уздимми?», — дея сўрабди. Шунда донишманд: «Сен онанг бедор бўлиб оқ сут берган ва алла айтган бир кечанинг қарзини уздинг, холос», — деб жавоб берибди.

Меҳрнинг ўлчови йўқ. Ўз жигарбандларидан меҳрини дариг тутган кимсани инсон дея аташ мумкинми?

Шарқда ота-она ҳаммаша улуг зот ҳисобланган. Уларнинг дилини оғритиш у ёқда турсин, ҳатто ўзларига тик боқиб гапирш ҳам айб саналган. Ота-она розилигини олган инсоннинг икки дунё саодатига эришмоғи ҳам айни ҳақиқатдир.

Нафсга эрк берсанг...

Таъмагир кўнгли кир, ҳам дудуқ тили,
Қачон равшан бўлсин таъмагир дили?

Жалолиддин РУМИЙ

ИБРОХИМ НОРМАТОВ Инсонни йўлдан оздирадиган ёвуз кучлар кўп. Нафс шундай кучлардан бири. Уни жиловлаш жуда мушкул иш. «Ўз нафсини мағлуб этолган марддир», — дейди Абу Абдулло Рудакий. Кўп ҳолларда нафс инсонни мағлуб этади. Оқибатда бундай инсон диёнатсизлик кўчасига кириб, ўз бошига турли бало-қазоларни келтиради, ўзгаларга ҳам зарар еткази.

Баъзилар нафсга эрк бериш деганда фақат очкўзлик, таъмагирликни тушунади. Ҳолбуки, айш-ишратга берилиш, ахлоқ-одоб доирасидан чиқиш, мансабни суистеъмол қилиш, шунингдек, диёнатсизликнинг бошқа кўринишлари ҳам нафсга эрк бериш саналади.

Биз ақлдан озиш нима эканлигини яхши биламиз. Бироқ йўлдан озишни-чи? Тўғриси, бунга кўпам аҳамият бермаймиз. Билганини қилсин деб кўя қоламиз. Ваҳоланки, ақлдан озишдан кўра йўлдан озишнинг оқибати ёмонроқ. Йўлдан озган одам жамиятга зарар келтиради. Нафси ҳақалак отган одамнинг йўлдан озиши жуда осон. Чунки жилов шайтоннинг қўлида бўлади.

Нафсга эрк беришнинг энг оммалашган кўринишларидан бири — таъмагирлик. Дангал «сендан угина, мендан бугина» дейиш билан тил топишиш таъмагирликнинг очик усули бўлса, «эрта келинг, индин келинг» дейиш билан сарсон қилиш ёпиқ усулдир. Кейингиси инсоннинг иши тушадиган турли корхона ва ташкилотларда кенг тарқалган. Баъзи ҳолларда ҳеч нарсага тушунмай охириги пулингиз қолгунча қатнайверасиз. Таъмагир эса ҳар сафар баҳона топиб, истеҳзо билан сизнинг гўллингиздан кулаверади. Охири тоқатингиз тоқ бўлиб, ё бирорта нуфузли идора ходими ёки касб эгаси эканлигингизни тасдиқловчи гувоҳномангизни кўрсатасиз, ё бировдан қарз олиб айтганини келтириб берасиз. Албатта, ҳам мансаб, ҳам маблағ жиҳатидан имкониятингиз бўлса «сендан угина, мендан бугина»си дуруст. Бироқ бунда ўзингиз ҳам диёнатсизлик кўчасига кириб қоласиз.

Энг даҳшатлиси шуки, орамизда нималарнидир баҳона қилиб, таъмагирликни оқлаётганлар ҳам бор. Бу иллат оиласида етишмовчилик сезилаётган ёки оз иш ҳақи олаётганлар ўртасида эмас, аксинча, яхшигина ҳовли-жойга эга, машинаси бор, ўзига тўқ одамлар ўртасида одат тусига кирган.

Албатта, нафсга эрк беришнинг таъмагирликдан бошқа йўллари ҳам кўп. Ўғирлик, товламачилик, кўзбўямачилик, кўшиб ёзиш, тарозидан уриб қолиш, бировнинг ҳақида хиёнат қилиш дегандай... Бундайларни ҳаётда тез-тез учратамиз. Тўғриси айтсак, фақатгина уларга инсоф тилаш билан ўзимизга таскин берамиз. Аслида бировнинг ҳақида хиёнат қилиш нафси бузуқликнинг энг ёмон кўриниши. Бунинг оқибати хунук: ҳар қандай кишига офат келтириши мумкин.

Ҳозир маънавият йўналишида олиб борилаётган ишларда кўпроқ ахлоқ-одобга эътибор қаратаёмиз. Бизнингча, суҳбат ва маърузаларда нафсга берилишнинг зарари ҳақида ҳам гапирилса, ишончимиз комилки, фойдаси бўлар эди.

Нафсни тийишни кенг маънода тушуниш керак. Айтايлик, ўзгалар олдида одоб сақлаш, кам гапириш, кам ейиш, кам ухлаш, вақтни бекор ўтказмаслик ҳам нафсни тийишдир. Нафсга эрк бериш ожизлик ва иродасизлик белгиси.

Пайгамбаримиз ҳам умматларини нафсга берилишдан қайтарган. Шундай экан, ўзингиз ҳулоса чиқаринг.

«Ishonch» газетасида эълон қилинаётган ҳар бир адабий материални муҳокама қилиб борамиз ва улардан дарс жараёнида фойдаланишга ҳаракат қилсак-да, баъзан адабиёт дарсликларига киритилган адиб ва шоирларнинг асарларини шарҳлаш ҳамда ўқувчиларга тушунтиришда қийналиб қоламиз. Зеро, бугунги ўқувчининг фикрлаш тарзи «эски қолиплар»га бўйсунмайди. Газета шу маънода бизга амалий ёрдам кўрсатса, яхши бўлар эди.
Турсунтош АБДУРАИМОВА,
Олтинсой туманидаги
62-мактаб ўқитувчиси

ТАХРИРИЯТДАН:

Муштарийлар билан бўлган учрашуларда ҳам шу мавзудаги саволлар берилганлиги боис қуйидаги мақолани эътиборингизга ҳавола қилаёلمиз. Умид қиламизки, адабий жамоатчилик ушбу жараёнда фаол иштирок этади. Зотан, маънавийни бойитишга хизмат қилиш барчамизнинг бурчимиздир.

Қолипга тушмаган ёзувчи

Ижод намунаси ижодкор шахсига мутаносиб бўлади. Чунки асар ва ижодкор муносабати оғоч билан унинг меваси ўртасидаги боғлиқлик кабилар. Шунинг учун Тоғай Мурод асарлари тўғрисидаги гапни унинг шахсиятидан бошлаган маъқул. Мен ўзини бирор марта кўрмаган бўлсам-да, асарларини ўқиб, замондошлари хотираларини ўрганиб, Тоғай Мурод «Бир жамиятда яшаб туриб, ундан четда бўлиш мумкин эмас» деган ақидани бузиб, бир жамиятда ва шу жамият аъзолари учун яшаган ҳолда унинг кўпгина талабларига риоя этмасликка ўзида куч топа олган жангари шахс бўлган деган тўхтамга келдим.

Аслида ҳар қандай шахс муайян даражада жамиятга қарши бўлади. Чунки жамият объектив равишда шахсни жиловлашга, уни умумий йўриққа солишга интилади. Жилова тушиш истеъдодли шахс учун ҳалокатдир. Тоғай Мурод бир умр жилова бўйин бермай, ўзи билганча яшаб ўтди. Дахлсизлик у бошлана топан озодлик ороли эди. Тоғайни руҳсат берилганидай эмас, балки истаганидай яшаган куч топа олган шахс ва билганидай ёзишдан чўчимаган ёзувчи дейиш мумкин. Тоғай Мурод жамиятнинг инсон эркига дахл этишига, шахсини турмуш иқричқирлари билан ўраб ташлашга, қилиши мумкин ва керак бўлган эзгу ишлардан чалғитишга қарши эди. Бу ерда гап ижтимоий тузум табиатидагина эмас, одамлар орасидаги ижтимоий муносабатлар йўсинида ҳамдир.

Тоғай Мурод асарларида кўпинча ўзини ёзади. У яратган Бўри полвон, Зиёдулла, Қоплон каби персонажлардаги кўп жиҳатлар муаллиф шахсидан айнан олинганга ўхшайди. Бўри полвоннинг орли ва тортинчоқлиги, Зиёдулла калнининг бўйсунмас, ҳалол ва тўғрисузалиги, Қоплоннинг «...хуш кўрмиш одамлар билан саломлашгиси-да келмас-лиги, қишлоқ совети котибининг еб турган ошига таклиф қилмаганлигида Тоғай Мурод шахсига хос сифатлар акс этади. Қоплоннинг «Чин гаплар кўнгилда бўлади. Тилга чиқса, ёлгон бўлади-қолади» тарзидаги эътирофида ҳам муаллиф табиати бўй кўрсатган.

«Мен қайтиб келаман» хотиралар китобидан аён бўлишича, кўпчилик истеъдод эгалари каби у ҳам бориб турган максималист бўлган: одамларнинг сўзлари, хатти-ҳаракатларида ўзи истаган

сифатлар бўлишини хоҳлаган. Ўзининг маънавий ўлчамларига мос келмайдиган одамлар билан «олди-берди» қилишни хоҳламаган. Унинг қахрамонлари ҳам ўта максималист бўлиб, ёқтирган нарсаларига ўзини унутар даражада берилган, ёмон кўрганларини ёнларига-да йўлатмаган кишилардир.

Тоғай Муроднинг асарлари урбанизация ва глобаллашув боис ўқ томиридан тобора узоқлашиб бораётган бугунги ўзбекни асил миллий туйғу, сезим ва кечинмалар билан ошно қилади. Ёзувчи чин миллий туйғуларни билиши ҳамда гўзал тасвирлай олиши билан қадрлидир. Адибнинг маҳорати шундаки, у бирор асарига тимсоллардаги маънавий фазилатлар борасида ахборот бермайди, балки уларни жонлантириб кўрсатади. Тоғай Мурод асарлари бирваракайига қулоқ кўз ва шуур орқали кўнгилга кўчади. Ёзувчи ўз миллий руҳиятини ичдан билади. Менга, ҳатто, билади деган сўз бир қадар камдай туюлади. Эҳтимол, Тоғайга татбиқан «Миллий руҳиятни ичдан туйди» дейиш ўринли бўлар. Шу боис унинг асарларида аёлнинг хўжасига «Ўзи гапирсин» дея эркаланиши ёки «Мен у кишига нима қилдим?» тарзида иддао қилиши ўқувчига галати туюлмайди. Ақсинча, адиб сингари ўқувчи-да бу тутумлар миллиятнинг зот сифатлари эканлигини эътироф этади.

Кимлардир дунё адабиётини ўрганса, ортига қайтолмай, ўрганган жойида қолиб кетади. Тоғай Мурод эса очун адабиётини ўзига қайтиш, ўзиникини яратиш учун ўрганган. Адабиёт ахли орасида Тоғай Мурод ижодида фолклор оҳанглари бор деган қараш юради. Назаримда, Тоғай Мурод ўз битикларига оғзика асарлар оҳангини эмас, балки халқнинг сўзлашув стихиясини олиб кирди. Бунга у персонажлар руҳий аурасига кириб, уларнинг ўзи бўла билганлиги боис эришди. Тоғай Мурод образларни сиртдан туриб тасвирламайди. Ёзувчи барча асарларида таносухдаги каби ўз руҳини тасвирланаётган тимсолга кўчиради, у бўлиб яшайди. Тасвир йўсинида эса мудом поэзия бор, шеър ифори уфуриб туради. Тоғай Мурод халқдан тайёр бадиий қолип ёки воситалар олишдан кўра, миллат ахли ҳар куни стихияли равишда яратадиган тил хомашёсини қайта ишлаб, тасвирга киритишни маъқул билган ёзардир.

Тоғай Мурод асарларининг композицияси унинг табиати каби кўпинча гайришуурий мантиққа асосан қурилади. Унинг битиклари кириш, эскурс, изоҳу тушунтиришларсиз тўғридан-тўғри бошланади. Ёзувчи бир тасвирдан бошқасига, бир лавҳ-

адан иккинчигача ўтишда детерменизмга амал қилмайди. Лавҳа алмашганлигини номер билан билдиради. Тасвир изчиллигига эришиш учун сўз сарфлагиси келмайди. Бу ҳол ўқувчини беихтиёр асар иштирокчисига айлантиради. Чунки муал-

бадий ҳодиса бўлди. Мен бу ҳодисани квантий баён шакли деб номлагим келади ва эпик баённинг ушбу шамойили ҳақида, умр насиб этса, махсус бир тадқиқот қилиш ниятим йўқ эмас...», — деб ёзади. Бизнингча, Тоғай Мурод қисса ва романларидаги тасвир усулини дискретик усул дейиш маъқулроқдир. Бунда ўз ҳолича узук-юлуқ бўлган жумлалар яхлит бадиий бутунлик яратишга хизмат қилади. Алоҳида кичик адабий миқдорларнинг катта бир эстетик бутунликка айланиши натижасида бадиий сифат ўзгариши содир бўлади. Бу йўсиндаги тасвир

китобдагидаги гапиртирмайди, балки китобларига тирик одамларнинг жонли тили ва ҳақиқий сўзлаш йўсинини олиб киради. Шу сабаб у ўзбек адабиётини «юлдуз санади», «оёқ илди», «қирлади», «адирлади», «ангиди», «анг қолди», «ичкарилади» каби неча ўнлаб миллий сўзлар билан бойитди. Қолаверса, адиб жонли тилдаги сўзларни ёппасига ўзлаштирибгина қолмай, балки бадиий вазият талабига мувофиқ келадиган, персонажлар руҳий ҳолатига мос тушадиган сўзу ибораларнигина адабиёт мулкига айлантиради.

Тоғай Мурод ва юмор бири билан мутлақо қовушмай-диган тушунчаларга ўхшаб кўринса-да, синчиклаб қараган одамга адибнинг тасвир йўсинида ҳаммаша майин ва нозик зарофат либосидаги колоритли юмор борлиги кўринади. «Бу дунёда ўлиб бўлмайди» романидан келтирилган қуйидаги парча фикримизни исбот қилади:

— Уликларга дўқ қилманг, ўртоқ, ўликларга дўқ қилманг, — деди Ботир фирқа.

— Дўқ қилмай бўладими? Ўзи аллақачон ўлиб бўлган. Яна-тагин уйга кетаман дейди.

— Олдин ўлсин... — деди Ботир фирқа.

Очарчиликни эмас, очларни тугатишга киришган ҳукумат одамлари томонидан ўликлар хандақларга кўмиб ташланаётган вақтда айтилган бу гапларда Тоғай Мурод ва Сурхон ўлкасигагина хос юмор мавжуд. Вазият ўта фожиавий бўлса-да, айтилаётган гаплар кулги кўзгаёпти. Лекин нафақат персонажлар, балки ўқувчи-да кула олмайди. Башарти, кулганда ҳам, кишида адоқсиз мунг уйғотадиган кулги пайдо бўлади. Зотан, чин кулги ҳаммаша дарддан келиб чиқади ва одамни гамага ботиради.

Ёзувчининг кўпчилик қахрамонлари — қадр излаган кишилар. Улар ҳеч бўлмаса қадрлига ўхшаб кўринишини истамади. Бу ҳол бақовулдан аразлаб кўпқарини ташлаб кетаётган, бирорта шергим қайтинг дермикан деб умид қилган Зиёдулла чавандознинг иштонини ҳўллаб қўйган тўрт яшар Каримбойнинг «маслаҳати» билан қайтишида намоён бўлади. Бундай йўл билан обрў қозонишга уриниш беозор кулги ҳосил қилади. Бўри полвоннинг кубокни самовар деб айтиши, Дехқонқулнинг бахмални пайтава қилиб ўраши, Зиёдулла калнининг отидан аразлаб гаплашмай қўйиши, Ботир фирқанинг қўйлакни костюм хаёл қилиб орденларини тақиши каби кўплаб тасвирларда турли даражадаги юмористик ҳолатлар акс этган. Кўринадики, Тоғай Мурод яратқиларининг ўқишли бўлишини таъминлаган омиллардан яна бири сурхоний юмор экан.

Тоғай Мурод асарларида ҳаёт акс этади. Ҳаётда ҳаммаша ҳам эзгулик тантана қилавермайди. Яхши одам кўпинча энгилий тобланади, неча бор зеро забар бўлса-да, ёвузга айланмаган кишигина чинакам эзгу шахсдир. Кимки атрофдаги йиртқишлар таъсирида йиртқишларга, демак, унинг эзгулиги ўткинчи, омонатдир. Тоғай Мурод қахрамонлари яхшиликларни азалий бўлган одамлардир.

Хотиралар гувоҳ ўтадики, Тоғай Мурод сирли одам эди: сирлар оғушида яшади, сирли-сирли асарлар битди, сирли равишда дунёдан кечди. Асарларининг нега шундай ёзилганлигини тўла англаш ҳам сирлигича қолмоқда. Бу ҳақда ўйлаганини сари фикринг чувалашиб бораверади. Негаки, тақрорланувчи ҳодисаларгина изоҳга бўй беради ва улардан муайян қонуният топиш мумкин. Тоғай Муроднинг бетакрор бадиий яратқилари эса изоҳу қолиплардан ташқаридадир. Зотан, ижодқорига ўхшаган асарларнинг оидин йўли узок бўлғай!

Козокбой Йўлдош,
профессор

ўқувчини ром этади, у асар оҳангига мос тарзда нафас ола бошлайди.

Тоғай Мурод жўнгина кўринган конструктив манипуляциялар ёрдамида катта бадиий эффектга эришиш йўлини билади. Адиб сўзларни бежиз шеърдаги каби тагма-таг жойлаштирмайди, сўзгапларни кўп ишлатмайди. Асарларида ундов белгилари ва уч нукталарнинг мўл-кўл қўлланиши ҳам беқорга эмас. «Юлдузлар мангу ёнади» қиссасида Бўри полвон ўйларининг: «Авлодлар алмашган сайин... ё пирим-эй, туф-туф-туф... авлодлар алмашган сайин... юрак йўқолиб бора-япти!

Жасад бор! Ақл бор!

Юрак йўқ!

Тўрт муча бор! Куч-қувват бор!

Юрак йўқ, юрак!» тарзида берилиши ифоданинг аниқ чиқишига имкон берган. Тагма-таг ёзилган сўз-гаплар ёнма-ён қўйилса, ифода таровати йўқолиб, Бўри полвон кўнглидаги романтик туйғулар англашилмай қолади. Тушиб-чиқишлари ва нотекисликлари билан маъно касб этадиган бу услубни туйғуларнинг насрий кардиограммаси дейиш мумкин.

Тоғай Мурод кўпинча сўзларни кўшоқлаб ишлатади. Адиб асарларида сўзларни жуфт қўллаш баъзан универсал бадиий восита даражасига кўтарилди: ҳам мусика яратилади, ҳам тасвир берилади, ҳам муносабат уйғотилади. Адиб гапни қисқа тузади. Негаки, кўп сўз гапдаги тарангликни салқитиб юбориши мумкин. Ўқувчи сўзлар уюми орасида қолиб кетган ҳиссий ҳолатни илғашга қийналади. Ёзувчи ҳам ўқувчини қийнагиси келмагани, ҳам тасвирнинг тўлиқ англанишини истагани, ҳам сезимларини китобхонга тўла юқтиргиси келгани учун қисқа жумлалар тузади.

Халқ ахборот бериш учунгина сўзламайди, балки ҳаммаша муносабат билдиради. Шу боис ҳар қандай гап экспрессияга эга бўлади. Вазиятга қараб «У кетди» деган олти товушдан иборат икки сўзга гапга беш-ўн хил сезимни юклаш мумкин. Халқ тили ҳароратли ва ҳаммаша ҳаракатда бўлгани учун ички динамикага эга. Алоқа қилишгагина мўлжалланган китобий тил экспрессиядан маҳрумлиги сабаб ҳаракатсиздир. Тоғай Муроднинг истеъдоди шундаки, тинимсиз ҳаракатда бўлган, саноксиз жилваланадиган жонли тил тароватини асарларига беэиён ўтказа билди. Ёзувчи асарларида қўлланган «ҳадаҳалади», «ўтириб жўнади», «ийглаб қўя берди», «айтиб қўя бердим» каби сўз ва бирикмалар шу туришича ҳам жонли, маълум экспрессияга эгадир. Контекстда эса улар порлаб кетади.

Тоғай Мурод қахрамонларини

Имтиёзли пенсия

Ингирма йилдан ошқроқ болалар боғчасида тарбиячи бўлиб ишладим. 1997 йилдан ўрта мактабда болалар етакчиси вазифасида ишмни давом эттириб келаялман. Болалар етакчиси вазифаси ҳам имтиёзли пенсия олиш ҳуқуқини берадими?

М.ЯХШИБОВА,
Сурхондарё вилояти Шўрчи тумани

!

Ўзбекистон Президентининг 1995 йил 20 ноябрдаги фармонида мувофиқ 1996 йил 1 январдан қуйидаги ишлаётган пенсионерларга тўлиқ миқдорда пенсия тўланади: 2-жаҳон уруши ноғиронлари ва қатнашчиларига, уларга тенглаштирилганларга, биринчи ва иккинчи гуруҳ ноғиронларига, Чернобил ҳалокатидан жароҳат олган шахсларга. Қонунчиликда кўрсатиб ўтилганлардан ташқари яна айрим ходимларга ҳам пенсияларни тўлиқ олиш ҳуқуқи берилган. Ўзбекистон Президентининг 1999 йил 17 мартдаги «Хотин-қизларнинг ижтимоий муҳофазасини кучайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармонида биноан 1999 йилнинг 1 июлидан бошлаб ёшга доир пенсияга чиққан қуйидаги аёллар: ўрта ва кичик тиббиёт ходимлари, провизорлар, ноғирон болаларнинг интернатлари, меҳрибонлик уйлари тарбиячилари, шунингдек, кутубхоначилар ишлаши давом эттираётган ва пенсияга чиқиш олдидан мазкур мутахассисликлар бўйича камида 10 йил стажга эга бўлганлар пенсияларини 100 фоиз олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Кўрсатиб ўтилган мутахассислар Ижтимоий таъминот, Меҳнат ва Молия вазирликлари томонидан 1999 йил 31 майда тасдиқланган «Ёшга доир пенсияга чиққандан кейин ишлаётган аёлларга пенсияларни тўлиқ миқдорда тўлаш тартиби»га асосан қуйидаги лавозимларда ишлаганда пенсияни тўлиқ миқдорда олишлари мумкин:

- ўрта ва кичик тиббиёт ходимлари (корхоналарнинг бўйсунушидан қатъи назар);
- тиббий регистраторлар, дезинфекторлар;
- барча турдаги тиббий ҳамширалар, меҳрибонлик уйлари тиббий ҳамшираси, фелдшер, доя (акушерка), лаборант, рентгено-лаборант, инструктор, тиббий статист, тиш техниги, тиббий ижтимоий ходим;
- операция тиббий ҳамшира, тиббий ҳамшира-анестезист, туғруқ уйи (бўлими)нинг дояси;
- санитар-шифокор, эпидемиолог-шифокор, паразитолог-шифокорларнинг ва энтомологларнинг ёрдамчилари;
- катта тиббий ҳамшира, фелдшер, доя, ФАПнинг фелдшер ва дояси, тез ёрдам подстанциясининг фелдшери;
- ҳамшира иши мутахассиси;
- санитар, энага, энага-санитар, овқатлантирувчи;
- беморларга қаровчи кичик тиббий ҳамшира;
- хўжалик бекаси бошқа ўрта ва кичик тиббий ходимлар.

Провизор:
— барча турдаги муассасалар (корхоналар) провизорлари.
Меҳрибонлик уйлари ва ноғирон болалар интернатлари:
— кўрсатилган уйларида ҳамда гўдаклар уйларидаги катта тарбиячилар ва тарбиячилар.

Кутубхоначи:
— бош кутубхоначи, етакчи кутубхоначи, кутубхоначи, бош библиограф, библиограф.

Мазкур мутахассисликлар бўйича талаб қилинган иш стажининг давомийлиги кўрсатиб ўтилган барча лавозимлардаги иш даврлари ҳисобга олиб аниқланади.

Бунда аёл пенсияга чиқиш олдидан фармонда кўрсатилган лавозимда 10 йилдан кам бўлмаган иш стажига эга бўлса ва пенсияга чиққандан кейин ҳам фармонда назарда тутилган мутахассисликлардан бири бўйича ишни давом эттираётган бўлса, унга пенсия тўлиқ миқдорда берилади.

Агар аёл пенсияга чиқиш олдидан фармонда кўрсатилган лавозимда 10 йиллик иш стажига эга бўлиб туриб, фармонда кўрсатилмаган лавозимда ишласа, унга пенсиянинг 50 фоизи тўланади.

Йўлдош **АҲМЕДОВ,**
Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши бош мутахассиси

Йўлдаги суҳбат

Наврўз байрамини ота-онам ва яқинларим билан кутиб олиш учун Қашқадарёга йўл олдим. Енгил машинада олд ўриндикда кетаётган йигитнинг оқариб кетган сочлари диққатимни тортди.

Анчагача ҳар хил мавзулар — йўлнинг бузилган жойлари, бунда ўтган қишнинг ҳам таъсири ҳақида суҳбатлашиб бордик. Жиззахнинг йил мобайнида ялтираб турувчи олмаларидан харид қилиб, яна йўлга тушганимизда йигитнинг ўзи гап бошлаб қолди:

— Байрам олдидан ишхонамизда йўлқира улашилди. Уни олиб чиқаётиб, милиция ходимларига учрадим. Улар ҳужжатимни сўрашди. Кўриб бўлгач, руҳсат беришди.

— Ҳўш? — деб қўйди шофёр.

— Ўзи шуларни кўрсам асабим бузилаверади...

— Нега, улар сизга нима қилишди? — гап ташладим мен.

— Эй, ука!.. — чуқур уҳ тортди у. Назаримда, унинг сочлари янада оқариб қолгандай эди.

Суҳбатимиз давомида маълум бўлдики, йигит 35 ёшга кирма-

ган, аммо икки марта оила қурган экан. Биринчи хотини ўта шаддод, бироз ўжар ва кекчи бўлган. Қандай сабаб билан ажралишганини йигит айтмади. Иккинчи оиласи ўзидан 15 ёш кичик экан.

Хуллас, иккинчи бор уйланмоқчи бўлганини эшитган биринчи хотини йигит билан ўчакишиб қолибди. Унга тўхмат қилиб, 66 кунга қаматибди.

— Айбисиз эдим... — овози титрайди йигитнинг. — Аммо тўхмат балоси ёмон экан. Таёқдан тилимгача шишиб кетди... Ўшанда сочларим оқарган. Аммо йўқ айбни бўйнимга олмадим. Ярамаслар онамни алдаб, айбимни тан олсам чиқариб юборишларига ишонтаришибди.

— 66 кундан кейин нима бўлди? — ачиниш сўрадим.

— Қўйиб юборишди. Биринчи хотинимнинг қариндошлари ички ишларда ишлар экан...

— Ҳеч қаерга шикоят қилмадингизми? — яна савол бердим.

— Йўқ! Худога солдим.

— Ордер бўлмаса ҳам олди-га тушиб кетавердингми? — бетоқат шофёр тамаки тутатиб юборди.

— Шуни билмаганман-да,

ака.

— Шикоят ёзинг, сизга етказилган барча зарар ундириб берилади, — дедим мен.

— Сочимга бўёқ оламанми? — истеҳзо қилди йигит. — Яхши-си, тинчгина юраман.

Йўл давомида ҳайдовчининг сўзлари, насиҳатлари менга ҳам таъсир қилди.

— Сен, ука, замондан, одамлардан, милициядан ранжима. Битта-иккита ғаламисни деб ҳаммасига баҳо бериб қўйма. Ахир шулар бўлмаса йўлда тинчгина юрардингми? Тўй қиламан деб мол-қўй боқардингми? Умуман, осойишта ҳаёт кечирардингми?

Йигит секин-аста ҳайдовчининг гапларини ўйлай бошлади...

Исмни айтмаган ўша бечорага ўхшаш кишилар ораимизда битта-иккита эмас. Бунга асосий сабаб эса ўз ҳуқуқимизни, қонун-қоидани яхши билмаслигимиздир.

Азиз юртдошларим! Бу каби ишларга ҳеч бирингиз учраманг. Шу билан бирга фуқаролик ҳақ-ҳуқуқларингизни ҳам имкон қадар билиб қўйинг.

Абдулатиф АБДУЛЛАЕВ

Виждон эркинлиги ва қонун

1. Баъзан йўлингдан чиқиб, насроний динига мансуб адабиётни қўлингга тутқазिशди. Бу қонунга хилоф эмасми?
2. Ибодатларни давлат ва жамоат ташкилотларида ўтказиш мумкинми?

Соҳиб ТУРОПОВ,
Тошкент шаҳри

1. Қонунга хилоф. Бир конфессиядаги диндорларни бошқасига киритишга қаратилган хатти-ҳаракатлар (прозелитизм), шунингдек бошқа ҳар қандай миссионерлик ҳаракати тақиқланади.

2. Йўқ. Ибодат, диний расм-русмлар ва маросимлар диний ташкилотлар жойлашган манзилдаги ибодатхоналарда ва уларга тегишли ҳудудларда, зиёратгоҳларда, қабристонларда, зарур ҳолларда фуқароларнинг ихтиёрига биноан уларнинг уйларида ўтказилади.

Қонуний чора

Бир дўстим таносил касаллиги-га чалиниб қолди. Ўзидан сўрасам, иш жойида ҳамкасбларидан бири худди шу касаллик билан оғриганини билишини айтди. Айтингчи, агар касаллик ана шу шахс туфайли юққан бўлса, унга нисбатан қонуний чора қўлланиладими?

Собир ТАНГРИЕВ,
Навоий вилояти

ЖКнинг 113-моддаси 1-қисмида била туриб бошқа шахсни таносил касаллигини юқтириш хавфи остида қолдирганлик учун жавобгарлик белгиланган.

Била туриб деганда айбдорнинг ўзида таносил касаллиги борлигини билгани ҳолда жабрланувчини касалликни юқтириш хавфи остида қолдириши тушинилади.

Бошқа шахсни таносил касаллигини юқтириш хавфи остида қолдириш усуллари ҳар хил. Масалан, жинсий алоқа қилиш, жинсий эҳтиёжни ғайритабиий усулда қондириш, турмушда, ишда гигиена қоидаларининг турлича бузилишлари ва ҳ.к. бўлиши мумкин.

Таносил касалликлари — захм, сўзак, перелой, триппер, юмшоқ шанкр, мойклар (жинсий) лимфогранулсматози кабилардир.

Била туриб, бошқа шахсни таносил касаллигини юқтириш хавфи остида қолдириш энг кам ойлик иш ҳақининг йигирма беш бараваригача миқдорда жарима ёки бир йилгача ахлоқ тузатиш ишлари билан жазоланади. Шунингдек, ўзида таносил касаллиги борлигини билан туриб, бу касални бошқа шахсга юқтириш олти ойгача қамоқ ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Имтиёзли пенсия

Мактаб касаба уюшмасининг вазифа ва бурчлари нималардан иборат?

И.ҲАЙДАРОВ,
Фарғона вилояти

Ўзбекистон касаба уюшмалари кўнгилли жамоат ташкилоти бўлиб, аъзоларининг меҳнат ва ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқлари ҳамда манфаатларини ҳимоя қилади. Барча таълим муассасаларида ходимлар ўз хоҳишига кўра ва олдидан ижозат олмай туриб касаба уюшмалари тузиш ҳуқуқига, шунингдек, уставга риоя этиш шарти билан касаба уюшмаларига кириш ҳуқуқига эга. Касаба уюшмаси кўмитаси раисини касаба уюшмаси аъзолари сайлайдилар.

Касаба уюшмасига аъзоликка қабул қилиш яқка тартибда ва шахсий аризага асосан бошланғич ташкилот кўмитасининг мажлисида (кўмита бўлмаган тақдирда умумий йиғилишда) амалга оширилади. Касаба уюшмаси аъзоси куйидаги ҳуқуқларга эга:

— меҳнат муносабатлари бўйича суд ва хўжалик органлари олдидан касаба уюшмаси орқали ҳуқуқий ёрдам олиш ва

ҳимояланиш;
— касаба уюшмаси органлари ва уларнинг раҳбар органларига сайлаш ва сайланиш;

— касаба уюшмаси ташкилоти йиғилишида қатнашиш, барча масалаларни муҳокама қилишда иштирок этиш, таклифлар киритиш, ўз фикрини очиқ айтиш ва уни ҳимоя қилиш, қабул қилинадиган қарорларни ишлаб чиқишда иштирок этиш, ҳар қандай касаба уюшмаси аъзоси ва органининг фаолиятини асосли равишда танқид қилиш.

Бошланғич касаба уюшмаси ташкилоти:

— аъзоларининг қонуний ҳуқуқлари, манфаатларини ифодалайди ва ҳимоя қилади;

— иш берувчилар билан музокара олиб боради, жамоа шартномасини тузади ва умумий йиғилиш, конференцияда қабул қилинган кейин унинг бажарилишини доимий назорат қилади;

— аъзоларининг меҳнат низо-

ларини амалдаги қонунчиликка мувофиқ ҳал қилишда қатнашади;

— жамоада меҳнат низолари юзага келганда заруриятга қараб юқори маъмурият ва касаба уюшмаси органини хабардор қилади, келиштирувчи комиссияни ташкил қилишда ҳамда унинг ишида иштирок этади. Келишувга эришилмаган тақдирда Ўзбекистон қонунларида мувофиқ иш юритади;

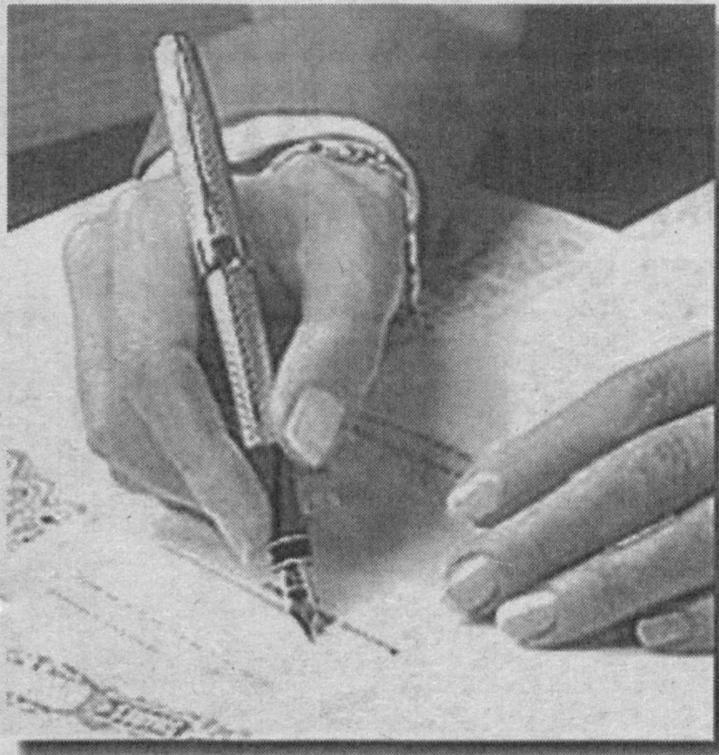
— касаба уюшмаси цех кўмиталарига, касаба уюшмаси гуруҳларига ўз ваколатига доир баъзи ҳуқуқларни бериши, ўз комиссияларини тузиши ва уларнинг ваколатларини аниқлаб бериши мумкин.

Касаба уюшмаси гуруҳ ташкилотчиси аъзолар билан яқка тартибда иш олиб боради, уларни касбий ва жамоатчилик ишларида фаол иштирок этишга жалб қилади, меҳнат, ўқиш, малака ошириш, маиший хизмат ҳамда дам олиш шароитини яхшилаш борасида ғамхўрлик қилади.

Касаба уюшмаси кўмитаси маъмуриятнинг касаба уюшмалари тўғрисидаги қонунларга риоя этишини назорат қилиб боради, аниқланган камчиликларни бартараф этишни талаб қилишга ҳақлидир. Касаба уюшмаси кўмитасининг кадрлар билан ишлаш ва ташкилий, мада-

ний-маърифий, спорт, меҳнат муҳофазаси масалалари бўйича комиссиялар тузилади. Комиссиялар касаба уюшма аъзоларидан тузилади. Мактаб маъмурияти ва касаба уюшмаси ёки меҳнат жамоаси ўртасида келиб чиқадиган низоларни ҳал этишга доир масалалар қонунга мувофиқ кўриб чиқилади. Меҳнат шартномасини маъмуриятнинг ташаббуси билан бекор қилишга Ўзбекистон қонунларига мувофиқ тегишли касаба уюшмаси кўмитасининг розилиги олинган тақдирдагина йўл қўйилади. Бюджетдан ташқари топилган маблағни сарфлаш тўғрисида мактаб маъмурияти ва касаба уюшмаси кўмитаси ўртасида тузилган жамоа шартномасига бандлар киритиш мақсадга мувофиқдир. Жамоа шартномасининг бажарилиши бўйича маъмурият ва касаба уюшма кўмитаси раиси меҳнат жамоаси олдидан 6 ойда ва йил якунида ҳисобот бериши керак. Касаба уюшмаси педагогларнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилиб, даъво ариза билан судга ҳам муурожаат қилишга ҳақлидир.

Йўлдош **АҲМЕДОВ,**
Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий кенгаши бош мутахассиси

Сухбатдош: Улугбек ИБОДИНОВ, «Ishonch» мухбири

— **Ишончнома тайёрлаш ва унинг зарурати ҳақида тушунча берсангиз...**

— Ишончнома учинчи шахс(лар) вакиллик қилиши учун бир (ёки бир неча) шахс номидан бир (ёки бир неча) шахс номига берилган ёзма ваколатнома бўлиб, у нотариал идора томонидан тасдиқланиши бирқанча қонун ва қонуности ҳужжатлари билан тартибга солинади. Бир ёки бир неча шахс номидан бир ёки бир неча шахс номига берилган ишончномалар нотариал гувоҳлантирилиши мумкин. Ишончнома матнида унинг тузилган (имзоланган) жойи ва куни, ишонч билдирувчи ва вакил қилинаётган шахсларнинг фамилиялари, исмлари, оталарининг исми, манзиллари, зарур ҳолларда лавозимлари, агар юридик шахслар бўлса, уларнинг тўла номи ва жойлашган ёри кўрсатилиши керак. Адвокатлар номига берилган ишончномаларда адвокатнинг иш жойи (адвокатлар бюроси, ҳайъати ёки фирмаси) кўрсатилади.

«Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги қонуннинг 74-моддасига асосан овоз беришга доир ишончномада ваколат берган шахс ва вакил тўғрисидаги маълумотлар, яъни унинг исми, фамилияси ва отасининг исми, яшаш манзили билан бир қаторда уларнинг паспорт маълумотлари кўрсатилган бўлиши шарт. Ишончноманинг амал қилиш муддати сўз билан ёзилиб, бу муддат ФКнинг 139-моддасига асосан 3 йилдан ошмаслиги керак. Агар ишончномада амал қилиш муддати кўрсатилмаган бўлса, у 1 йил давомида ҳақиқий ҳисобланади. Ишончномада тузилган сана кўрсатилмаган бўлса, у ҳақиқий ҳисобланмайди.

«Нотариат тўғрисида»ги қонуннинг 90-моддасига асосан, чет элда амал қилишга мўлжалланган ва амал қилиш муддати кўрсатилмаган ишончномалар уларни берган шахс бекор қилгунга қадар ўз кучида қолади.

Ишончнома олган шахсга башарти ишончномада ваколат берилган бўлса ёки уни ишончнома берган шахснинг манфаатларини ҳимоя қилишга шароит мажбур қилган бўлса, у ҳаракатларни амалга оширишни бошқа шахсга ўтказиши мумкин. Ваколат бошқа шахсга берилишига асос бўлган

ишончномани нотариал идора тасдиқлаган бўлиши керак. Бошқа шахсга ўтказиш бўйича берилган ишончномада асосий ишончномада кўрсатилган ҳуқуқлардан ортиқ ҳуқуқлар берилиши мумкин эмас ва унинг муддати ҳам асосий ишончномада кўрсатилган муддатдан ортиқ бўлмаслиги лозим. Бундан ташқари, ишончнома олган шахс ўз ваколатини бошқа шахсга ўтказиш ҳақида ишончнома берганида бу ҳақда ишончнома берган шахснинг хабардор қилиши, яъни, ваколат олган шахс ва унинг яшаш жойи тўғрисидаги маълумотларни маълум қилиши лозим. Ваколатни бошқа шахсга ўтказиш ҳуқуқи билан берилган ишончномага асосан ишончномани тасдиқлашда нотариуслар асосий ишончнома гувоҳлантирилган вақт ва жой, ишончнома берган шахснинг ва ўз ваколатини бошқа шахсга ўтказувчи шахснинг фамилияси, исми, отасининг исми, яшаш жойи ва зарур ҳолларда уларнинг мансабини кўрсатиши керак. Асосий ишончномага бошқа шахсга ишончнома берилганлиги ҳақида ёзиб қўйилади. Асосий ишончноманинг нусхаси нотариал идорада қолдириладиган ишончнома нусхасига тикиб қўйилади.

— **Ҳаёда қилиш ҳуқуқи билан берилган ишончномаларни тасдиқлаш тартиби ҳақида сўзлаб берсангиз...**

— Фуқаролик кодексининг 505-моддаси 7-қисмига кўра, «ҳаёда олувчининг номи ва ҳаёда нарсаи кўрсатилмаган ҳаёда вакил томонидан амалга ошириш ишончномаси ўз-ўзидан ҳақиқий эмас», лекин кўпинча акцияларга берилган ишончномалар матнида «акцияларни сотиш ёки ҳаёда қилишга» ваколат берилганлиги ёзиб қўйилади ва фуқаролар ишончнома матнида «ҳаёда қилиш» кўрсатилган деб ҳаёда шартномаси тузишни талаб этадилар. Ваҳоланки, шу ҳаёда қилиш ваколатининг қўшиб қўйилиши ишончноманинг ҳақиқий ҳисобланмаслигига олиб келса, ушбу ишончномага асосан олди-сотди шартномаси расмийлаштириш ҳам мумкинми ёки йўқми деган ҳақиқат савол туғилади. Бундай ҳолатлар келиб чиқмаслиги учун ишончномани тасдиқлашда агар фуқаролар ҳаёда қилиш ҳуқуқи билан ишончнома расмийлаштиромоқчи бўлсалар, шартномада кимга нима ҳаёда қилинишини албатта кўрсатиши шарт.

Нотариуслар тасарруф этиш ҳуқуқи билан берилган ишончномаларни расмийлаштириш-

Ишончномалар:

уларнинг кундалик турмушдаги ўрни

Сўнги пайтларда юридик шахслар муносабатларида ишончномалар муҳим рол ўйнамоқда. Ҳўш, ишончнома қандай шароит ва қай асосларда тузилади, ундан фойдаланиш тартиби қандай, бу борада муаммо борми? Мухбиримиз шу хусусда маълумот олиш мақсадида Фарғона вилоят адлия бошқармаси нотариат, ФХДЁ ва адвокатура бўлими бошлиғи Юнус АБДУЛЛАЕВга муурожаат қилди.

да, агар мазкур мол-мулк никоҳ давомида орттирилган бўлса, мулк эгасининг турмуш ўртоғидан унинг тасарруф этилишига розилиги ҳақидаги аризасини ёки мол-мулк эгаси никоҳда турмаса, унинг никоҳда турмаслиги ҳақидаги аризасини ҳам тасдиқлаб беришлари мақсадга мувофиқдир. Ишончномани тасдиқловчи ёзув матнида мол-мулк эгаси қонуний никоҳда турганлиги ҳақида ёки унинг паспортда никоҳ қайд этилмаганлиги ҳақида ёзиб қўйилади. Бу, албатта, ишончномага асосан мол-мулкни бошқа шахсга ўтказиш шартномасини тасдиқлашда ноаниқликлар рўй беришининг олдини олади.

— **Кўпчилик автотранспорт билан боғлиқ ишончномаларни олиш тартибига қизиқадими...**

— Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 7 мартдаги 38-қарори билан тасдиқланган «Автотранспорт воситалари билан боғлиқ ишончномаларни, уларни бошқа шахсга бериш ва ижарага бериш шартномаларини расмийлаштириш тартиби тўғрисида»ги низомга мувофиқ автотранспорт воситалари билан боғлиқ ишончнома гербли гувоҳномада берилади. Мазкур қарорда автотранспорт воситаларини бошқа шахсга бериш ҳуқуқи билан берилган ишончномаларни расмийлаштиришда уларни бошқа шахсга ўтказиш таъқиқланмаганлиги тегиштирилади деб айтилган. Лекин бу талаб автомашинани фақат бошқариш учун, бошқа шахсга ўтказиш ҳуқуқисиз берилган ишончномаларни расмийлаштиришга ҳам қўлланиши ҳақида айтиб ўтилмаган. Амалиётда айрим нотариуслар таъқиқда бўлган автомашинани бошқариш учун ишончнома беришда гаровга олган органнинг ёзма розилигини талаб қилмоқда. Албатта, бу фойдадан холи эмас. Аммо «Мулкчилик тўғрисида»ги қонуннинг 1-моддасида мулкдорнинг ўз мулкига эгалик қилиши, уни истаганча тасарруф этиш ҳуқуқи мустаҳкамланган. Ушбу қонуннинг 36-моддасида эса «давлат органлари мулкдорларнинг ўз мол-мулкига эгалик қилиши, ундан фойдаланиши, уни тасарруф этишдан иборат ҳуқуқларини амалга оширишга қонунга хилоф равишда аралашганлиги оқибатида етказилган зарар учун қонунда назарда тутилган ҳажмда мулкий жавобгар бўлади» деб таъкидланган. Ҳақиқатан ҳам гаровга олинган автомашинани бошқа шахсга ўтказиш мумкин эмас. Уни бошқа киши бошқариши учун ишончнома бериш

ҳуқуқи эса таъқиқланмаган.

Автототранспорт воситаларига ишончнома беришда яна бир ҳолат мавжуд бўлиб, бу ижтимоий таъминот органи томонидан текинга имтиёзли равишда берилган автомашинани бошқариш учун ишончномалар беришдир. Бундай ишончномаларни тасдиқлаш учун вилоят ижтимоий таъминот бошқармасининг розилиги, яъни, шу автомашинани бошқариш учун кимга ваколат берилиши кўрсатилган фармойишини талаб қилиш лозим. Чунки бу автотранспорт воситаларининг техник паспортга бошқа шахсга ўтказиш ва ваколатнома бериш таъқиқланганлиги ҳақида белги қўйилган бўлади.

Ишончномаларни тасдиқлашда фуқаролар нотариусга шу мулкка эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатни тақдим қилади, яъни, у уй-жой ва бошқа кўчмас мулк бўлса шартнома, қарор, мерос гувоҳномаси ёки бошқа ҳужжат бўлиши мумкин, автотранспорт учун эса техник паспорт тақдим этилади.

Автототранспортга ишончнома тасдиқлашга унинг матнида эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжат, яъни, техник паспорт мавжудлиги ҳақида ёзиб қўйилади. Лекин уй-жой ва бошқа кўчмас мулкдан фойдаланиш ёки уни сотиш ҳуқуқи билан берилаётган ишончномалар матнида эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатлар ҳақида ёзилмайди. Ваҳоланки, кўрсатилган ҳужжатларнинг мавжудлиги битимлар матнида, мулк ва мерос гувоҳномаларининг ва нотариал тасдиқланган бошқа ҳужжатларнинг матнида кўрсатилиши жоизлигини инobatга оладиган бўлса, нотариус ишончномага эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатлар ҳақида ёзиб қўйиши лозим ёки йўқлиги ҳақида нотариуслар бир фикрга келиб, амалиётда бир хил қўллашлари зарур.

— **Уй-жой ва бошқа кўчмас мулк билан боғлиқ ишончномалар бериш тартиби қандай?**

— Фуқаролик кодексининг 1145-моддасига асосан меросхўр мерос қолдирувчи вафот этган вақтдан бошлаб меросни олиш ҳуқуқига эга бўлади. Мисол учун, мерос олувчи мерос очилган жойдан ёки мол-мулк жойлашган ердан узоқда яшайди. Бу бошқа вилоят ёки давлат бўлиши мумкин. Бу ҳолатда фуқаролар нотариуслардан шу мерос мулкни олиш ҳуқуқи билан мерос гувоҳномаси олиш ҳақида шу мулкни сотиш ҳуқуқи билан ишончнома тасдиқлаб бериши

талаб қилишади. Кўп ҳолатда уларда эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатни, мерос қолдирувчининг вафот этганлиги ҳақидаги гувоҳномани, қариндошлик фактини белгиловчи ҳужжатларни тақдим этиш имконияти бўлмайди. Ёки нотариуслар тасдиқлаган мол-мулкни сотиш ҳақидаги ишончнома меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисидаги гувоҳнома берилган санадан аввалроқ берилган бўлади. Бу ҳолатлар амалдаги қўлланмада тўлиқ ёритилмаган. Ҳозир янги қўлланма устида ишлаётган комиссия қонунчиликдаги бу номувофиқликни ҳисобга олса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Нотариал тасдиқланган ишончномаларга тенглаштирилган ишончнома «Нотариат тўғрисида»ги қонуннинг 26-моддасида санаб ўтилган ва 2006 йил 27 сентябрда мазкур модданинг 5- ва 6-хатбошиларига ўзгартириш киритилди. Унга кўра ҳарбий қисмлар командирлари ҳамда озодликдан маҳрум этиш жойлари ва қамоқхоналар раҳбарлари томонидан берилган ишончномалар нотариал тасдиқланган ишончномаларга тенглаштирилади. Лекин автототранспортни бошқариш ва тасарруф этиш ҳуқуқи билан берилган ишончномалар бундан мустасно.

Ишончномаларни тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 3 ноябрдаги 533-, 2006 йил 7 июлдаги 109-қарори билан ўзгартирилган «Давлат бож ставкалари»нинг «л» бандига асосан бошқа шахсларга автототранспортдан фойдаланиш ҳуқуқини берувчи ишончномаларни тасдиқлаш учун энг кам ойлик иш ҳақининг 5 баробари миқдориди;

бошқа шахсларга автототранспортни тасарруф этиш ҳуқуқини берувчи ишончномаларни тасдиқлаганлик учун энг кам ойлик иш ҳақининг 10 баробари миқдориди;

худди шундай ишончномалар ота-она, эр-хотин ва уларнинг ота-оналари, яъни, қайнона-қайнота, болалар ва уларнинг эр-хотинлари, яъни, келини ва кўёви, ака-укалар, опа-сингиллар, набиралар ва жиянларга берилганда энг кам ойлик иш ҳақининг 1 баробари миқдориди бож ундирилиши лозим.

Бошқа ишончномаларни тасдиқлаш учун энг кам ойлик иш ҳақининг 5 фоизи миқдориди бож ундирилади.

Мазкур қарор изоҳига асосан нотариал идоралар биносидан ташқарида бажариладиган нотариал ишлар учун нотариуслар 2 баробар кўп бож ундириши лозим. Лекин шу изоҳда «озодликдан маҳрум этиш жойларида ёки қамоқдаги шахсларнинг ишончномаларини нотариал тасдиқлашдан ташқари» деб кўрсатилган, яъни, ишончномаларни озодликдан маҳрум этиш жойлари ёки қамоқхоналарда тасдиқлаганда бож 2 баробар ундирилмайди. Бир сўз билан айтганда, ишончномаларнинг меъёрий-ҳуқуқий тартиби қонуна кафолатланган ва фуқаролар улардан хабардор бўлса, ўйлаймизки, зарар қилмайди.

«Сўнг» эмас — «гача»

Одам тафтишиятига ҳар қачонгидан ҳам кўра беҳад иштиёқ билан интилган. Нитшеона нигилизм, Кантга тегишли «нарса ўзида», Хайдеггерча «ўз ҳолига ташлаб қўйилганлик», Кьеркегорона «хавотир» сўқмоқларининг давомчилари ўлароқ табу ҳижобларини йирта-йирта қиёфасизлик воситасида Чехра, тартибсизлик эвазига Тартиб, номсизлик орқали Исм излаб — топиб — йўқотиб яша(ёт)ган модернизм бадиятидаги абсурд насри ҳақида гап кетганда, одатда, Самюэл Беккет ва Эжен Ионеску номи билан боғлиқ «абсурд театри»га қиёсан Альбер Камю (1913-1960) асарларига мурожаат этилади. Боиси, антик мифологияда «самовий қалдиروق ва чақмоқларга сув марҳаматини қарши қўя»роқ (Зевснинг Эгинани ўғирлаб кетиш тилсимининг фош этилиши эвазига Асоп Коринф қалъасига сув очиши лозим эди) худоларнинг сирларини ёйгани учун жаҳаннамий жазога мустаҳқил этилган Сизиф аҳволини (у ҳар гал чўққига харсангтошни филдиратиб чиқар экан, тош тагин ўз оғирлиги таъсирида яна қуйига думалаб тушар, Сизиф-да чўққини ташлаб, водийга — худолар истиқоматгоҳига — тагин ўша тошни яна ўша чўққига филдиратиб чиқиш учун энаваради) А.Камю абсурд (бемаъни юмуш) дейди: «худоларга бўлган газаби, ажалдан нафратланиши, ҳаётга ташналиги унинг бошига ниҳоссиз меҳнат ила машғул одам боласининг мисли қўрилмаган қийноқларини келтирди». Ва шундан келиб чиқиб у одамнинг умри давомида қилажак жамики хатти-ҳаракатларини беҳудалик сифатида баҳолаб, ушбу ҳолат оддий одамда ҳам (Мерсо), ҳукмдорда ҳам (Калигула) ўзгармас қийматга эга эканлигини таъкидлайди. Одатда тасаввурдаги ҳаёт кўчадаги манзарага ўзаро мос келмаган тақдирда одам ўз хатти-ҳаракатидан маъни кўрмайди. Унинг истагу мақсади кўз ўнгидан увалаланиб бораверадиган, Одам... исён қилади. Инкор туққан осийликни А.Камю «янги дунё қуришига интилиш» деяроқ («нечоғлик омонат бўлмасин, ўзни англаш исён шидлатидан тугилади... Мен исён кўтардимми, демак, биз тирикмиз...») «олам бўлинишидан бошланган исён» моҳиятини тўла очиб берувчи ягона воситани санъатда кўради.

Абсурдга нисбатан *гарб адабиётига тегишли тушунча* ёки *Одам фитрати-ю тийнатишга хос ҳолат* тарзида ёндашиш мумкин. Талқин турфалигидан қатъи назар Камю айтган абсурд ҳолати одамга руҳ билан кирган умиднинг покланиш лаҳзаларидир: «Саодат ва Абсурд — ягона она замин болалари...». Баҳега ҳожат йўқ: ҳар биримизнинг ўз Сизифимиз мавжуд. У ҳар тонгда чала-ярим уйқудан уйғониб, истаса-истамаса ишга йўл олади: барчаси — рўзгор учун! Бошқа махлуқлар ҳаракатининг моҳияти ҳам шундай: тирик қолиш учун егулик излаш. Аммо одамнинг маъни-мазмунини наҳотки ўша ҳайвонотдан фарқ қилмас? Нега унга ақл берилди? Танлаш имконияти-чи?... Альбер Камю «Сизифни ҳар қандамда бу ишни қачондир тугатиш умиди қўлаганида унинг қийинчиликлари шу даражада оғир бўлар экими?» тарзида савол қўяркан, «ўзи билан олам ўртасидаги ягона ришта — қизининг совқотган қўллари экан»лигини сезган Эдип сингари («кекеалигим ва руҳимнинг буюклиги шунча аччиқ синовларга қарамай, ҳаммаси яхши деб тан олишга ундайди») Сизиф ҳам Абсурдонга Музаффарият Формуласини топганлигини таъкидлайди. Зотан «абсурдга ҳамиша саодат китобини ёзишдек оғир синов ҳамроҳлик қилади...».

Ҳар биримизнинг ўз Сизифимиз пародаксал шубҳа-гумоннинг хаотик оқимида тентирар экан, Жалолиддин Румийнинг теран нигоҳига ёвуқ келамиз: «Ишқ — халоскор!». Халос томон илҳос сўқмоқларидан юриб борилишини инобатга оладиган бўлсак, Камю орзу қилганидек одам «ўз Сизифини бахтли қилиш»и учун ошнқ бўлиши лозимлигини илғаймиз. Қизиги, алиб ҳам нажотни Ишқда кўради: «ҳаётда барча замонлар учун тааллуқли Улуғвор Ишққа эриша билсаккина, у бизни умидсизликнинг асоссиз хуружидан асрай олади».

«Саодатли ўлим», «Бегона», «Улат», «Калигула», «Мавҳумият», «Исёнкор одам» сингари асарлари билан бутунжаҳон китобхоналарига Инсон Манзили ҳақида эслата олган Альбер Камю халқаро Нобел мукофотини олди. Европада «Ақилар ҳукмдори» номи билан машҳур бўлди. Ўзбек мактабларида ўқитиладиган адабиёт дарсликларидан биринчи эса бетақрор адабнинг «Бегона» қиссасидан парча киритилган. Эътиборингизга ҳавола қилинаётган ушбу битиклар Камюнинг «Ендафтардаги қайлар» туркуми остида чоп этилган «Биринчи дафтар» (1935 йил май — 1937 йил сентябрь), «Иккинчи дафтар» (1937 йил сентябрь — 1939 йил апрел) ва қисман «Учинчи дафтар» асарларидан (1939 йил апрел — 1942 йил феврал) олинди. «Ижод ваҳдатул-вуҷудга интилиш билан бирга мавжуд оламни йнкор қилиш ҳамдир» деган «Ақилар ҳукмдори»нинг доҳияна асарларига пойдевор бўлган ушбу ендафтардаги битиклар ҳеч бир ўқувчининг бефарқ қолдирмас керак деган умидламиз. Зеро, ҳар бир одам ҳар бир хатти-ҳаракати билан *Барчага* ниманидир эслатишга маҳкуmdir.

«Одам муқаддасликсиз шоду хуррам умргузаронлик қилган бўлиши мумкин, аммо гуноҳга ботмай яшай олмайди.»
Боқийлик — келажаги туманли гоё.

Ўлим тўсатдан ҳаётга нуқта қўймайди. Унга ҳам тайёрланадилар, ундан ҳам таълим оладилар.

Кишилик жамиятининг ягона реакцияси барчасидан ҳам кўпроқ шахсиятпарастликда намоён бўлади. Одам ўз-ўзига нишон. Шодлик келтиришга уринадиган умумфаровонлик доим жарлик билан яқунланади. Кимки, шунга ҳам қарамай синовни истар экан, атай селгитилган мардоналикка ўраниши, риояланган шахсий қизиқишлардан бутунлай четланиши лозим. (Телба)

Даҳо — ўз сарҳадини билган ақл.

Аксарият одамлар учун уруш ёлғизликнинг поёнидек туюлса, мен учун у узил-кесил танҳоликдир.

Одамни ҳайвондан асосан бир қобилият ажратиб туради: тасаввур қилиш.

Флобернинг дўсти Лепуатвен ўлими олдидан шундай деган экан: — Деразани ёпинг! Бу ҳаддан ортиқ ажойиб...

Модомики, абсурд ўз чегарасига етган экан (уни чексизлигининг аёнлиги-да рост), ўз-ўзидан ҳечқандай тажриба қиймат бўла олмайди, барча ҳаракат эса бир хил ўлчамда таълим беради. Ирода — ҳеч нарса. Муслимлик — барчаси. Одам талабиятдан илгари «ҳамиша тайёр» таҳқирли севгига ва азоб-уқубатга дош берароқ, қуролни қўймай, ўзининг барча сезимларини ёрдамга чақиради.

Бегона, тан олиш туйғуси мен учун бегона.
Энди, кутиш ва ҳечниммага ачинмаслик ҳисси тобора ойдинлашиб бораётир. Ҳар эҳтимолга қарши, охирига довр англаб етиш, сукутга сингиш ва ижод қилиш учун ҳам шу тарзда ишлаш лозим. Қолган барчаси, ҳар қандай ҳодисотнинг қолган барчаси сариқ қаҳага ҳам арзимайди.

Иштиёқнинг ҳамиша голиб келиши — вулгарона ақл аломати.

Тафаккурни енгадиган васвас: ҳаёсизлик.

Боқийлик муаммолари ҳеч қачон тугамайди, энг аввало бизни ўз тақдиримиз ташвишлантиради. Бироқ «сўнг» эмас — «гача».

Чарчатадиган нарсалар дастлабоқ толиқтиради. Ўлим — олис. «Бундай ҳаёт мен учун эмас», бироқ худди ўша ҳаётда яшаёмиз, охир-оқибат эса ҳеч нима бўлмагандек ювош тортиб қоламиз.

Ҳақир ва улугвор бу дунёда ҳақиқат йўқ, фақат муҳаббат бор. Абсурд қамалидан фақатгина ишқ халос қилиши мумкин.

Эйзенштейн ва Мексикадаги тантанали Ажал айёми. Болалар билан эрмаклашадиган гамгин ниқоблар, шакарли бош суягини хузурлана-хузурлана касир-кусур қилиб чайнаш. Ўлим болаларнинг кулгисини қистатади, у — қувноқ, шакарга бўктирилгандай ширин. Ва охир-оқибат — «Дугонамиз Ажал!»

Иложсизликнинг ягона шаффоф кўринишигина мавжуд. Бу қатлга ҳукм қилинган одамнинг иложсизлиги (ҳа, бизга муқояса этиш учун руҳсат берилган). Гильотинада ўлдирishaжак кун арафасида ундан умидга ошuftаликни сўраш мумкин, маҳкум эса «йўқ» дея жавоб беради. Шундай. Бироқ бу ерда мудҳишлик ишончдан тугилган, чин, унинг замирида ётган аминлик математик тузилмадан иборат. Бу ўринда иррационалга тесқари абсурд бор. Маҳкум барча аниқликларнинг аломатига дўнади. Иррационал, нима мавжуд бўлса, бари иррационалки, шундай ўткинчи умид ўлимнинг хавфли дақиқаларидан қочиб қутилиши мумкин. Лекин бу абсурд эмас. Ушбу аёнлик соғлом ақл ва мустаҳкам «ал-мисоқ» томон қўйилган қадам, бош танадан жудо қилинаётган лаҳзалар соғлом ақл мана шу далилга жо бўлади.

Достоевскийнинг Кириллови чин айтади: ўз жонига қасд қилиш — ўз эркини исботлаш дегани. Аммо озодлик муаммоси осон ҳал қилинади. Одамларда иллюзия мавжуд, ахир уларнинг эрки шундоқ ҳам ўз қўлларида-ку! Маҳкумининг ўлим арафасидаги ҳолатида эса иллюзия йўқ.

Гача: «Ўзни ифодалаш ҳеч ўнгидан кела бермайди, мен билан ажралмас бу тақир-туқур мозий қаърига сингиб кетади, асосийси — ўз юрагини ўша лаҳзаларда қандай тақдим этиш, қачон...»

«Оҳ сургунлик, қандай иноят!»

Рус тилидан
Умид ЯЪҚУБОВ таржимаси

Ёзиш — манфаатсиз ҳаракат дегани. Санъатга истиғроқланиш. Қайта-қайта кўчириш. Интилиш ҳамиша кўпроқ ёки камроқ фойдали кутбга юз боради. Агар сен муваффақиятсизликка чидаган бўлсанг, ҳафсала-сизлик айбдор.

Илҳом

ЛОЛА

Шерзод ҒОЙИБОВ, Олот тумани

Сени кўрдим бир кун эрталаб, Япрогингда милтирайди ёш. Айтгин, лола, бағринг тимдалаб, Қон айлади қайси бағритош?

Балки бордир севган булбулинг, Ва сабабдир бағринг қонига? Ҳижронларда куйдириб дилинг. Кетганими ё ўзга ёнига?

Ё ҳуснингга рашк этиб гуллар, Тоғу тошга қилдими сургун? Боғбон томон беркилиб йўллар, Бағринг ёниб бўлдингми дилхун?

Лола деди: — Мен бу жаҳонга, Қайта келган телба шоирман. Ҳасадгўйлар ботирган қонга, Бағри яро Усмон Носирман.

Мани соғлик — тўман бойлик

Кўшним Абдували Охун Айсароҳунов бир воқеани айтиб берди. Унинг номидан қоғозга туширдим.

Кўзми ёки қулоқ?

Ҳасан МУҲАММАДҚУБ ўғли, Тошкент шаҳри

Яқинда ҳафталик газеталардан бирида ўқиб қолдим. Унда кўз ва қулоқнинг аҳамияти таърифланиб, энг аҳамиятлиси қулоқ эканлиги таъкидланган экан.

Андижоннинг Ўзган туманида бир аёлнинг фарзанди туғма дард билан дунёга келади, яъни, қулоғи тешиксиз, ёпиқ бўлади. Ота бечоранинг кўрсатмаган шифокори, табиби қолмайди. Болам балки эшитар деб бақириб-чақиради, ҳар хил нарсаларни тақиллатади, фойдаси бўлмайди.

Бир кун боласига карнайли катта патефон ҳам олиб берибди. Лекин аҳвол ўзгармабди.

Кунларнинг бирида бола ишлаб турган патефонга оғзи билан ёпишиб, янграётган мусиқага ҳамоҳанг рақсга тушиб ўтирган эмиш. Демак, бола суяклар орқали эшитар экан деган тахминга борибди. Шунда қулоғида эшитиш аппарати бор бир одамга дуч келиб, ўша аппаратни фарзандида синаб кўришга жазм қилибди. Буни қаранг-

ки, у яхши эшитибди. Боланинг ёши анча улғайган экан. Ўша йигит қулоқ орқасидан суяк орқали эшитадиган аппарат кашф қилиб, тақиб юраверибди. Ўша йигит ҳозир ҳам бор дейишади. Лекин бу мосламасини айнан у кашф қилганини ҳеч ким хаёлига ҳам келтирмаяпти.

Уруш тугаган йиллар эди. Отамиз раҳматли ҳарбий хизматда, биз ҳали ёш бўлсак-да, колхозда ёрдамчи бўлиб ишлардик. Эшак аравада молхонадан томорқа ва пахтазорга гўнг чиқарардик. Бир кун аравага кўшмоқчи бўлиб ниқтаганимда эшак қаддини ростлаб икки оёғини елкамга қўйиб, ўнг қулоғимдан тишлаб, йиртиб юборди. Одамлар келиб кутқариб қолишди. Касалхонада қулоғимни тикиб, даволашди. Ҳозир яхши эшитмайди.

Кейинги вақтлари ҳам шифокорларга мурожаат қилдим, фойдаси бўлмади. Балки қулоқ пардаси йиртилгандир, сув ёки қон тўпланиб қолгандир? Наҳотки, ҳозирги замон техникаси ёрдамда бундай нуқсонларни даволаб бўлмайди?

Гулафзал АРЗИЕВА, Чироқчи тумани Кахрамон қишлоғи

Уста бобонинг орзуси

Бугун қишлоғимизнинг нуруний отахонларидан уста Марқа бобо ҳақида ҳикоя қилиб бераман.

Бу киши касб-кори, хушмуомалалиги, элпарварлиги билан ажралиб туради. Бобо асосан дурадгорлик, сартарошлик ва асалари-чилик билан шуғулланади. Бир-биридан чиройли эшик-ромлар, бешиклар ясаб, халқ меҳрини қозongan.

Етти хазинанинг бири асалари-чиликдир. Марқа бобо асалариларга алоҳида эътибор беради. Уларнинг тилини яхши тушунгани, яратилган шароит туфайли, асаларилар касалликка

чалинмай, шифобахш бол йиғадилар. Йўқса, уларнинг ҳам турли касалликлари бўлади.

Бобонинг еттига ўғли бўлиб, улар ҳам ота изидан борган. Барчасининг қўли гул. Ҳатто набиралари ҳам бир қарасангиз кимнингдир сочини олаётган ёки бировнинг бузилган нарсасини тузатаётган бўлади.

Йигит кишига қирқ хунар ҳам оз деган мақол Марқа бобо ҳақида айтилгандек. Чунки бу тиниб-тинчимас инсон маҳалладаги болақайларни суннат қилишдек ша-рафли ишни ҳам бажаради. Шу боис

Дунёнинг ишлари

ДАВЛАТ

Турсун МАҲМАДАЛИЕВ

Ривоят қилишларича, давлат катта бир хонадонни тарк этар бўлди.

Донишманднинг хотини давлатнинг кетишидан хафа бўлиб эрига:

— Бегим, давлат хонадонимизни тарк этмоқчи, — деди маъуслик билан.

— Нимага, хафа қилмаган бўлсак... Сўраб билмадинг-ми?

Аёл ерга кўз қирини ташлаб ўйга толди.

Кечки маҳал оила жамулжам нонушта қилиб дастурхонга дуо тортилгач машфаротга навбат келди. Донишманд «Авалло келинларингни қалбига йўл топиб кўрчи», дегандек хотинига маъноли қаради. Нафисбегим эрининг қарашларини дарҳол фаҳмлади. Ўғил ва келинларига бир-бир назар ташлаб, ширинзабонлик билан сўрай бошлади.

— Давлат хонадонимизни тарк этмоқчи. Сизлар нима дейсизлар? Қани, Рўзвонбиби, дастлаб сиздан эшитайликчи, қизим?!

— Давлатнинг сафари қариб, кетар чоғи келган экан, мен нима дер эдим... — дея кибрланиб сўзига нуқта қўйди.

Бегойим иккинчи келини Қамбарни-

сога юзланди.

— Қани, сиз гапиринг-чи, Қамбарнисо!

Келин деди:

— Оппоқойи, мен нима дердим. Овсиним Рўзвонбибининг сўзлари менга маъқул. Гарчи биздан хафа бўлган жойи бўлса, узр сўраб...

Бегойим кенжа келинига ўтирилди.

— Сиз гапиринг-чи, Соҳибжамолим?!

Кенжа келин ҳуснда зебо кўринур. Ақлфаросат бобида эса устамон. Унинг файласуфликка ҳам жила мойиллиги бор эди. У сутдек кечанинг кўкдаги ой рухсорига термулиб деди:

— Эй, менинг доноғина оппоқойим! Майли, давлатнинг кетгиси келса нимаям қилар эдик. Зоримиз бору, зўрлигимиз йўқ. Лекин, иноқлик, ҳамжихатлик, аҳиллик қулбамизни тарк этмасин.

Машфародаги бу доно сўзларни эшик орқасида туриб эшитиб турган Давлат вазминлик билан хонага кирди.

— Раҳмат сенга Соҳибжамол! Қай бир хонадонда ўзаро иттифоқлик, тинчлик, аҳиллик, ҳамжихатлик, меҳр-оқибат бор бўлса, шундай оилаларга қут ва барака тимсоли бўлиб адабий яшайман, — деди.

«Ishonch»да босилмасе ҳам Атрофлича муҳокама этилди

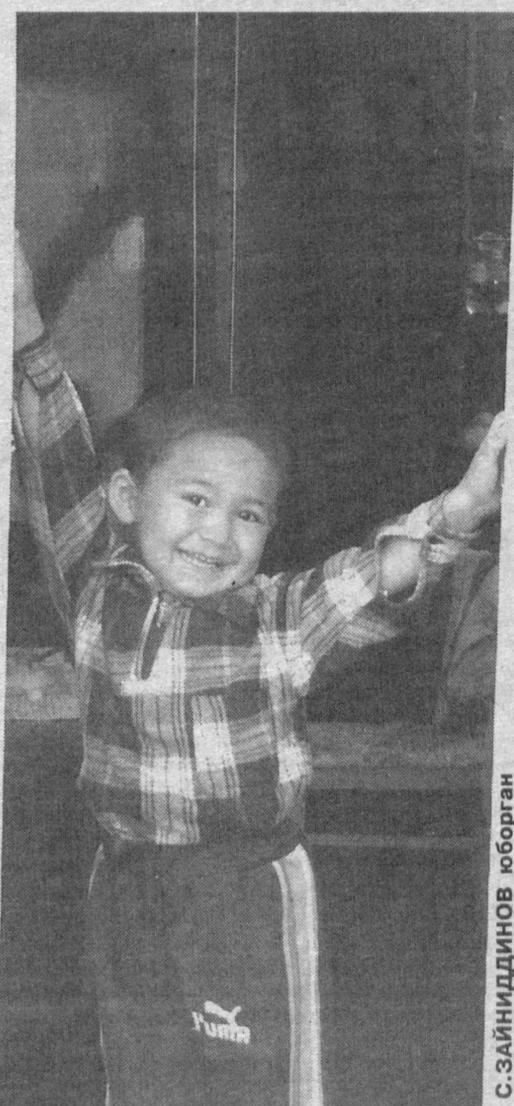
«Шовотқалъа» қишлоғи «Кумёп» маҳалласида яшовчи Ж. Болтаев ва бошқаларнинг тахририятга ёзган шикоят хатида кўрсатилган масалалар туман ҳокимлиги, вилоят прокуратураси, ички ишлар ва адлия бошқармалари, «Маҳалла» хайрия жамғармаси вилоят кенгаши масъул ходимлари, Республика мусулмонлар идораси вилоят бош имоми томонидан биргаликда ўрганилди. Текшириш натижалари бўйича шикоятчилар, маҳалла фаоллари иштирокида «Шовотқалъа» қишлоқ фуқаролар йиғинида йиғилиш ўтказилиб, маҳалла ҳудудида жойлашган «Созоқли бобо» қабристонининг назоратини таъминлашда юзага келган англашилмовчиликлар муҳокама этилди. Ушбу масалалар юзасидан қарор қабул қилиниб, уни бажариш мутасаддилар зиммасига юклатилди.

Б. РЎЗМЕТОВ, Шовот тумани ҳокими ўринбосари

Ҳикоят

Ёшлик ҳамиша фидойиликдир.

А. ГЕРЦЕН

С.ЗАЙНИДДИНОВ юборган

— Дадам уйда йўқ...

Ҳангома

Соддалик оқибати

Миробиддин ҚУРБОНБЕКОВ, Зангиота тумани

Менга бу ҳангома бир дўстим айтиб берган эди.

— Анча йиллар олдин уй-жойимиз бузилиб, спорт мактаби қуриладиган бўлди. 5-6 та хонадон уй-жойимизни бўшатиб беришимиз лозим эди. Кимдир «дом» олди. Кимдир бошқа туманга кўчиб кетди.

Мен томорқа олиб, янги иморат қурадиган бўлдим. Райондагилар нима десам йўқ демай, ёзиб беришди. Жумладан, 100 мингта пишиқ гишт, 200 дона шифер, 50 дона фанер, қанчадир куб ёғоч. Хурсанд бўлиб ўша қоғозларни олиб, гишт заводига бордим. Мени самимий кутиб олиб:

— Ҳозир хумдонда бир миллионга гишт тайёр бўлаяпти. Икки-уч кунлардан кейин келинг.

акахон, — деб жўнатишди.

Ёғоч сотиладиган базага борсам, у ерда ҳам шу гап.

Гапнинг лўндаси мен кутиш билан овораман, улар (сотувчилар) сабр қилинг дейишдан чарчамайди. Тўрт-беш ой шу тарзда ўтди. Кунларнинг бирида шу базада шофёр бўлиб ишлайдиган бир танишим учраб қолди.

— Ҳа, ака, нима қилиб юрибсиз? Бу ерда кўп кўраман, ишга кирдингизми? — деб сўради. Мен ҳам сиқилиб юрганымдан ҳамма гапни айтиб бердим.

У йигит:

— Бўлди, бўлди, тушундим. Сиз бу ерга шапка билан келинг. Шапкасиз ўн йил юрсангиз ҳам бир дона мих ололмайсиз, — деса бўладими.

Шу кун анча енгил тортиб уйга келдим. Эрталаб бошимга кўшнимнинг бир эски

шапкасини кийиб базага бордим. Шу кун ҳеч ким мени танимади. Қайтишимда кечаги танишимни учратдим.

Шапкани кўрсатиб: — Мана бунинг ҳам иш бермади. Биров саломлашмади ҳам, — дедим.

Танишим тажанг холда:

— Эҳ, ака, сиз менадан ҳам содда экансизку. Пулдан чиқаринг, — деди.

Қанчадир пул бердим.

Шифер икки сўм эди-ёв. Яна сўраган эди, бердим. Кейинги пулни кўрсатиб:

— Мана бунни шапка дейишади, акахон, — деди ва қўлимдаги пулларни олиб, ҳамма қурилиш материалларини келтириб берди. Бизнинг иморатимиз ҳам битди. Ҳозир шу уйда яшаймиз...

Инсон ўта содда бўлмаслиги ҳам керак экан-да.

«МУШТАРИЙ МИНБАРИ» КУПОНИ №...
Фамилиянгиз
Исмингиз
Отангизнинг исми
Туғилган йилингиз
Манзилингиз
Иш(ўқиш) жойингиз
Қайси мавзуда чиқиш қилмоқчисиз?

«Кашфиётлар»

Эртанги ринг қироллари

Ангрен шаҳрида бокс бўйича ўсмирлар ўртасида ўтказилган мамлакат биринчилигида 1991-1993 йилларда туғилган икки юз нафарга яқин иқтидорли боксчи рингга чиқди.

Мусобақада Андижон бокс мактаби вакиллари энг кўп олтин медални қўлга киритди. Қобулжон Бобожонов, Нодирбек Қосимов, Мирзохид Абдуллаев барча рақибларини мағлуб этиб, шоҳ-супанинг энг юқори поғонасига кўтарилди.

Шунингдек, Анвар Абдунабиев, Рустам Тўлаганов (Тошкент шаҳри), Шерзод Исоқжонов, Давронбек Омонов (Фарғона), Бехзод Йўлдошев ва Аҳмад Мамажонов (Тошкент вилояти), Бобур Каттақуллов (Самарқанд), Бургут Ҳожибоев (Наманган), Бобур Айтбоев (Жиззах), Ражаббой Иномов (Хоразм) ҳамда Жамбул Куатбоев (Қорақалпоғистон Республикаси) ўз вазн тоифаларида биринчи бўлишди.

Чирчиқ Олимпия заҳиралари коллежи талабаси Бехзод Йўлдошев барча жанглари йирик ҳисоблардаги ғалаба билан яқунлаб, энг яхши боксчи деб топилди.

«Халқаро турнир»

Ўткирбекка Цзюнинг совфаси

Украинанинг Донецк шаҳрида ёшлар ўртасида бокс бўйича «А» таснифига кирувчи нуфузли халқаро турнир якунига етди. Жами етти давлатдан юз нафарга яқин боксчи голиблик учун рингга кўтарилиб, яқунда Мансур Маҳмудов устозлигидаги жамоа энг яхши натижани қайд этди. Ўзбекистонлик чарм кўлқоп усталаридан Ботиржон Маҳмудовнинг жанглари мухлису мутахассисларга манзур

бўлди. Вазни 69 килограммгача бўлган боксчилар ўртасида голиблик учун курашган Ботиржон Маҳмудовнинг барча учрашувларда юқори техникага эга эканини намойиш қилди. Унга халқаро турнирнинг «Энг яхши боксчиси»га аталган соврини топширилди. 64 килограмм вазн тоифасида рингга чиққан ҳамюртимиз Ўткирбек Назиров ҳам мусобақанинг олтин медалига сазовор бўлди. У финалда

мезбонлар вакили устидан зафар қучди ва халқаро турнирнинг фахрий меҳмони, профессионал бокс бўйича кўп карра жаҳон чемпиони Константин Цзюнинг шахсий совринига ҳам лойиқ топилди. Шунингдек, ўзбек боксчиларидан Дилшод Ҳамроев ҳамда Шўхрат Абдуллаев терма жамоамиз ҳисобида биттадан олтин медал тақдим этишди. Бунёд Машрабов эса қумуш медал билан кифояланди.

«Синхрон сузиш»
Сув парилари Тошкентда

Мамлакатимизда Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси томонидан спортнинг нафис турларини ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Бугун чекка-чекка туман ва қишлоқларда очилаётган бадиий гимнастика, сузиш, гимнастрада, синхрон сузиш спорт тўғрисида минг-минглаб қизларни саломатлик ва гўзаллик сари бошламоқда.

Яқинда пойтахтимиздаги «Ўзбекистон» спорт мажмуасида кўмита ташаббуси билан қизлар ўртасида синхрон сузиш бўйича республика чемпионати ўтказилди. Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ҳамда пойтахтимиздан бир юз ўттиз нафарга яқин қиз иштирок этган беллашувда биринчи ўрин тошкентлик Анастасия Рўзметовага, иккинчи поғона Фарғона шаҳридан келган Малика Абдуқодировага, учинчи бўлиш эса андижонлик Умида Азимовага насиб этди.

«Болалар футбол»
РАВШАН ДЎРМОНОВ
ҚАЕРДА?

Термиз шаҳрида 1994-1995 йилларда туғилган футболчилардан таркиб топган ўн икки жамоа футбол бўйича Сурхондарё вилояти ҳокими кубоги учун ўтказилган мусобақада голиблик учун куч синатишди.

Бир ҳафта давом этган турнир финалига бир неча йиллар ажойиб ўйинлари билан мухлислар қалбидан ўрин олган Равшан Дўрмонов шогирдлари — Термизнинг «Ҳамкор» ва Муборакнинг «Машъал-1» жамоалари чиқишга муваффақ бўлишди. Учрашув Дўрмонов шогирдлари устунлигида ўтди ва улар 5:1 ҳисобида ғалаба қозонишди.

Учинчи ўрин учун бўлган баҳсда Тошкентнинг «Қурувчи» жамоаси Термизнинг яна бир клуби «Динамо» устидан 4:2 ҳисобида зафар қучиб, турнирнинг кучли учликда яқунлади.

«Қуръа ташланди»

Маълумки, бу йил футбол бўйича терма жамоаларимиз учун голят масъулиятли йил. Миллий терма жамоамиз 2010 йил ЖАР мамлакатига ўтадиган жаҳон чемпионатида чиқиш учун саралаш баҳсларида иштирок этаётган бўлса, ўсмирлар ва ёшлар терма жамоаларимиз кўзда навбатдаги қитъа биринчилиги финал босқичида қатнашади.

Рақибимиз — Австралия...

Даммам шаҳрида 1-18 ноябр кунлари Саудия Арабистонида бўлиб ўтадиган ёшлар терма жамоалари ўртасидаги Осиё чемпионатида қуръа ташлаш маросими бўлиб ўтди.

Унга кўра, Аҳмад Убайдуллаев шогирдлари Иордания, Австралия ва Таиланд термалари билан бир гуруҳда тўп сурадиган бўлишди. Марҳамат, қуръа натижалари билан танишинг.

- «А»: Япония, Саудия Арабистони, Эрон, Яман.
- «Б»: Жанубий Корея, Ироқ, БАА, Сурия.
- «С»: ҚХДР, Хитой, Тожикистон, Ливан.
- «Д»: Иордания, Австралия, Таиланд, Ўзбекистон.

«Футбол»

Денисов мағлубият сабабчиси

Миллий терма жамоамиз аъзоси Виталий Денисов тўп сурадиган Днепрпетровскнинг «Днепр» клуби Украина чемпионатининг 23-турида Харьков шаҳрида «Металлист»га 0:1 ҳисобида ўйинни бой берди.

Ўйин днепрпетровскликлар устунлиги остида бошланиб, уларнинг ташаббуси билан яқунланди. Бироқ «юрганники» эмас, буюрганники» экан. Учрашувнинг сўнгги дақиқаларида киритилган ягона гол майдон эгаларига ғалаба келтирди. Айтиш мумкинки, ушбу гол бутун беллашув давомида фаол ҳаракатланган Виталий Денисовнинг ҳатосидан сўнг, амалга оширилди. Ҳамюртимиз чап қанотда ҳаддан зиёд тўпни ўзида ушлаб қолди ва рақиб ўйинчисига олдириб ҳам қўйди. Рақиб эса тўпни жарима майдони ичига оширди ва унга биринчи бўлиб етиб келган Слюсар ўйин тақдирини ҳал қилди.

«Самбо»

«Жар» спорт мажмуида самбо бўйича аёллар ўртасида Ўзбекистон чемпионати голибларини аниқлади.

100 нафарга яқин курашчи 48, 52, 56, 60, 64, 68, 72, 80, +80 кг. вазн тоифаларида гиламга чиқишди.

Ўзбекистон самбо федерацияси томонидан ушбу кураш турини ривожлантириш учун бир неча йилки, ёшлар ва

қизлар ўртасида Осиё биринчилиги, катталар ўртасида қитъа чемпионати Тош-

Осиё чемпионати олдида

кентда ўтмоқда. Жаҳон чемпионати ва биринчилиги ҳам пойтахтимизга ташриф буюрди. Бунинг самараси ўлароқ, терма жамоамиз бир неча Осиё ва жаҳон самбо юлдузлари турнири голиб-

лари билан бойиди.

Дилафрўз Абдурахимова, Соҳиба Тоштемирова, Динора Доноева (Қашқадарё), Екатерина Близнцова, Дилором Қамбарова (Тошкент), Шахло Турсунова (Бухоро), Элзара Умирова (Самарқанд) каби самбо

юлдузлари сўзимизнинг исботидир. Чемпионатда 1-6 июн кунлари Тошкентда ўтадиган самбо бўйича навбатдаги Осиё чемпионатида қатнашувчи терма жамоамиз аъзолари сараланди.

«Баркамол авлод — 2008»
Спорт байрамига оз қолди

Ўрта-маҳсус, касб-хунар таълими муассасалари ўқувчилари ўртасида «Баркамол авлод» спорт мусобақаларининг республика босқичи Нукус шаҳрида ўтишидан хабарингиз бор.

Мусобақада 3 минг нафар йигит-қиз спортнинг 12 тури бўйича беллашади.

Спорт байрамининг очилиш ва ёпилиш маросимлари бўлиб ўтадиган «Турон» стадионида олиб борилётган капитал реконструкция ишлари ниҳоясига етказилмоқда. Бу ерда бир миллиард сўмликдан зиёд қурилиш-монтаж ишларини бажариш кўзда тутилган бўлиб, айни кунларда 300 нафар қурувчи самарали меҳнат қилмоқда. Шу кунга қадар асосий темир-бетон конструкциялари ўрнатилиб, иншоот деярли тайёр ҳолга келтирилди. Стадионда пардозлаш ишлари жадал давом этмоқда.

12 минг томошабин учун маҳсус ўриндиқлар ўрнатилляпти, югуриш йўлаклари, ўйин майдонига сунъий қоплама тўшалмоқда.

«Баркамол авлод» спорт ўйинларининг асосий мусобақалари Нукус ва Тахиятош шаҳарлари, Хўжайли ва Нукус туманлари касб-хунар коллежларининг спорт мажмуаларида ўтади.

Саҳифа материалларини Акмал АБДИЕВ тайёрлади

«Ҳолиблик сари»
«Қурувчи» — якка пешқадам

Футбол бўйича олий лига 4-тур баҳсларида бир қатор қутилмаган натижалар қайд этилди.

Муборакда ўтган «Машъал» ҳамда «Насаф» ўртасидаги Қашқадарё дербисининг 15-дақиқасида Ярослав Крушелницкий ўз дарвозасига тўп киритиб, майдон эгаларига «ёрдам бериб юборди». Гарчи, Зафар Холмуродов томонидан киритилган тўп мувозанатни тенглаштирган бўлса-да, жамоа сардори Рўзиқул Бердиевнинг ҳакам томонидан қизил карточка билан жазоланиши меҳмонларни яна бир бор қийин аҳволга солиб қўйди. Учрашувнинг сўнгги дақиқаларида эса муборакликлар ҳужумчиси Рустам Қодиров рақиб дарвозасини аниқ нишонга олди ва «Машъал»га қимматли уч очко-

ни тақдим этди.

Турнинг яна бир қизиқарли учрашуви Самарқандда ўтказилди. Фарғонанинг «Нефтчи» клубини қабул қилган Тачмурод Агамуродов шогирдлари ниҳоят, кетма-кет учта мағлубиятдан кейин ғалаба қозонишга муваффақ бўлди — 2:1.

Шунингдек, мусобақани мағлубиятсиз давом эттираётган Тошкентнинг «Пахтакор» жамоаси «Жар» спорт мажмуасида ҳамшаҳарлари «Локомотив» футболчилари билан дурангга имзо чекди — 1:1. «Қурувчи» эса олий лига дебютанти, Андижоннинг «ЎзДонгЖу» клубини осонликча мағлуб этди — 5:0.

Қолган натижалар билан танишинг: Металлург — Бухоро — 2:1, Нав-

бахор — ОТМК — 2:0, Андижон — Қизилқум — 1:0, Шўртан — Сўғдиёна — 0:2.

	Ў	О
«Қурувчи»	4	12
«Пахтакор»	4	10
«Сўғдиёна»	4	10
«Машъал»	4	8
«Насаф»	4	7
«Андижон»	4	7
«ОТМК»	4	6
«Навахор»	4	5
«Қизилқум»	4	5
«Локомотив»	4	3
«Динамо»	4	3
«Нефтчи»	4	3
«Металлург»	4	3
«Шўртан»	4	3
«Бухоро»	4	2
«ЎзДонгЖу»	4	1

Ўтган ойнанинг бошларида, аниқроғи, 6 март куни россиялик бизнесмен Виктор Бут АҚШ ҳукуматининг сўровига кўра Таиландда қамокка олинди. Ҳўш, у ким? Нега унинг қамокка олиниши шунчалик жамоатчилик эътиборини тортди? Куйида ана шу шахс ҳақида маълумот берамиз.

Хориж матбуоти материаллари асосида Н.ИУЛДОШЕВ тайёрлади

Фарб матбуотида «гладиолус (асосан Африканинг жанубий қисмида ўсадиган тугунак пиёзли манзарали гул) ва ўлим савдогари» номи олинган Виктор Анатольевич Бут асли тожикистонлик. У 1967 йили Душанбеда туғилган. Москва олий ҳарбий билим юртини чет тиллар мутахассислиги бўйича аъло баҳоларга тасмоллаган. Шундан сўнг Витебскдаги 339-ҳарбий-транспорт авиация полкида таржимон бўлиб ишлаган. 1991 йили захирадаги катта лейтенант сифатида хизматдан бўшатилган. Хориж матбуотида мана шу даврларда Бут КГБ ходими бўлган деган тахминлар учрайди. Собик иттифоқ парчалангандан сўнг у чет элга кетади ва тижорат билан шуғуллана бошлайди.

1990-йилларнинг бошларида авиация соҳаси жадаллик билан ривожлана бошлади ва самолётларни арзон нархларда бемалол сотиб оلسа бўлар эди. Маълумотларга кўра, ўшанда Бут ўзининг авиаконпания тизимини ташкил этиш учун кичикроқ самолёт сотиб олган. У

ўзининг илк маблағларини гул ва музлатилган товуқ гўшти сотишдан тўплаган. Яъни, у табиий гуллар (масалан, гладиолуслар)ни Форс қўлтиги мамлакатларига етказиб бериш билан шуғулланган. МРБ ва М16 Британия разведка хизматида «у Йоханнесбургда 2 долларга олган гулни Дубайда 100 долларга сотади, бир қатновнинг ўзида 20 тонна гулни истеъмолчиларга етказиб беради» каби маълумотлар бор. Кейинроқ Виктор Бутнинг авиарки кенгайиб борди. 1996 йилда унга тегишли 60 та самолёт турли рейсларда парвоз қиларди. Қурол-яроғ савдосига эса тахминан 1998 йилда киришган.

Интерпол томонидан унга нисбатан ноқонуний қурол савдоси билан шуғулланганлик айби эълон қилинган. Бироқ Россия ҳудудида ушбу ташкилот санкцияси амал қилмайди шекилли, у анча пайт хотиржам ҳаёт кечирган.

2000-йилларнинг бошларида Бутнинг бутун бир компаниялар тизими — БААда самолётларни таъмирлайдиган, Майамида буюртма рейсларни амалга оширадиган ташкилотлари бор эди. Бундан ташқари, у Экваториал Гвинеяда рўйхатдан ўтган, штаб-квартираси

«Бизнес ва жиноятчилик»

«Ўлим савдогари»

Шаржада жойлашган «Air cess Liberia» авиакомпаниясини шерикчилик асосида, юзга яқин юк ташувчи самолётлардан иборат бошқа бир авиакомпанияни бошқарар эди.

Виктор Бутга нисбатан биринчи айблов 2001 йилнинг ноябрида БМТнинг Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўлими маърузасида эълон қилинган. Унга ишонадиган бўлсак, Бут Либерияга ноқонуний равишда қурол-яроғ олиб кирган. 2002 йилда Белгия ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари томонидан ҳибсга олишга санкция берилди. Чунки Бутга тегишли ташкилотлардан бири Антверпенда рўйхатга олинади. Бироқ номаълум сабабларга кўра у махсус хизмат ходимлари кузатувида БААга жўнатилади. Худди шу йили АҚШдаги барча газеталарда Бут яширин, ноқонуний қурол сотувчи кенг миқёсдаги тизимга эга деган маълумотлар пайдо бўлди. Хабарларда айтилишича, у ўз маҳсулотини асосан Украина, Молдова ва Болгариядаги аслаҳа заводларидан сотиб олади ҳамда БМТнинг таққларига (эмбарго) қарамай Ангола, Конго, Сьерра-Леоне ва бошқа давлатларга ўтказди. Қўлингча у қурол-яроғни олмоғига айирбошлайди. 2000 йилгача Виктор Бут иштирокида 38 та катта ҳажмдаги олди-сотди операцияси ўтказилган. Улар асосан Осие, Африкадаги жанговар ҳаракатлар олиб борилаётган ҳудудларда амалга оширилган.

Британия разведка хизмати эса Бут «Толибон» ҳаракатини ҳам

қурол билан таъминлайди деб баёнот берган. Уларнинг фикрича, террористлар ушбу бизнесмендан жами 30 млн. долларлик маҳсулот сотиб олган.

2005 йилга келиб АҚШ ҳукумати Бутга тегишли ҳисобрақамларни музлатиб қўйди ва БМТга унга қарашли деб гумон қилинаётган 30 дан ортиқ фирма тўғрисидаги барча маълумотларни жўнатди. Молия вазирлиги берган баёнотда: «Бут дунёнинг исталган жойига танк, вертолёт ва тонналаб қурол етказиб бера олади. У сотган ёки сотилишида бевосита даллоллик қилган қуроллар БМТ санкция жорий этган можаароли мамлакатлар — Афғонистон, Ангола, Конго Демократик Республикаси, Либерия, Руанда, Сьерра-Леоне ва Суданда низола кучайишига хизмат қилади», — дейилади. АҚШ ҳукуматининг асосий айблови Конго давлати билан боғлиқ.

Ҳўш, Виктор Бутнинг ўзи бу айбловларга қандай муносабатда бўлган? Россия ОАВ ходимлигига берган интервьюларида буларнинг барчасини инкор этган. 2006 йилнинг 1 ноябрида «Москва садоси» радиостанциясига берилган баёнотда жумладан шундай дейилади: «Мен ҳеч қандай қурол савдосига аралашмаганман, шунингдек, Конго билан боғлиқ можаароларга ҳам дахлим йўқ. АҚШ ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг айблови эса Оқ уй маъмуриятининг Марказий Африкадаги муваффақиятсиз сибсатини ниқоблашдир. Унинг фикрига кўра, юк ташувчи

компаниялар фақат буюртмани бажаради. Самолёт юкхонасидаги қутиларда нима бор, қандай маҳсулот ташилапти, бунинг уларга алоқаси йўқ. Яъни, ноқонуний маҳсулот учун юкнинг эгаси жавоб бериши керак. Бу қонунга хилоф бизнес ҳисобланмайди. Ўзингиз ўйланг, агар буюртмачилар аэропорти қўриқлашса, шаҳарни назорат қилишса, олиб келган маҳсулотнингизга ҳеч қандай эътироз билдиришмаса, бунинг нимаси жиноят?

Айни пайтда Вашингтон Таиланд ҳукуматидан Виктор Бутни ўз мамлакатига кўчириш ҳақида расмий сўров юборган. Бу ҳақда АҚШ давлат департаменти раиси Дин Бойд баёнот берган. Бироқ айбланувчининг адвокати Лак Нитиватчиван ҳимоясидаги шахснинг беайблиги ва, шунингдек, у Таиландда қўлга олинганлиги сабабли ушбу давлат қонунчилиги бўйича судда жавоб беришини маълум қилди. Тергов ҳаракатларини олиб бораётган Таиланд қироллиги марказий қидирув бюроси бошлиғи Адисорн Нонсиннинг фикрига кўра, айбланувчини 2 йилдан 10 йилгача қамок жазоси ёки 6400 долларгача жарима қутаяпти. Таиланд маъмуриятлари Виктор Бутни суд ҳукмидан сўнг Россия ёки АҚШга кўчиришга рухсат беришларини маълум қилишган.

Нима бўлганда ҳам жаҳон ҳамжамияти орасида шов-шувга сабаб бўладиган суд жараёни давом этмокда. Ҳақиқатдан ҳам Бут қурол-яроғ савдосига аралашганми ёки унинг айби йўқми, буни вақт кўрсатади.

Павароттининг сўнгги концерти

Лучано Паваротти 2006 йили Туринда қишқи олимпиада ўйинларининг очилиш маросимида, ўзининг катта сахнадаги охириги концертида куйламаган, балки фонограмма кўйилган. Бу ҳақда дирижёр Леоне Мажеранинг асосан чоп этилган китобида асослашиб «Associated press» агентлиги хабар тарқатди. Марҳум кўшиқчининг матбуот котиби Терри Робсон ҳам Мажеранинг гапларини тасдиқлаган. Унинг тушунтиришича, ўшанда Туринда ҳаво жуда совуқ бўлган, етмиш ёшли кўшиқчи учун эса бундай шароитда куйлаш ҳавфли эди. Бир неча ойдан бери кучли оғриқдан азоб чекса-да, 2006 йилнинг февралда Паваротти ошқозоноти беиздаги хавфли ўсма ҳақида билмаган. Ўзини ёмон ҳис қилганлиги учун апрел-май ойлардаги концертларини бекор қилган. Июн ойида унга саратон ташхисини қўйишган, июлда эса у операция қилинган эди. Лучано Паваротти 2007 йил 6 сентябр куни вафот этган.

Нитше шахарчани кутқаради

Германиянинг Реккен шахарчасини (Саксония-Анхальт ери) бутунлай йўқ бўлиб кетишдан файласуф Фридрих Нитше (1844-1900)нинг қабрига кутқариши мумкин. Нитше шу ерда туғилиб ўсган. Лейпцигдан 20 км. узоқликда жойлашган мазкур шахарчада 600 киши яшайди.

Аҳолини ташвишга солган ҳолат шуки, Американинг «Mirbag» компанияси ушбу ҳудуддан тошқўмир қазиб олиш бўйича йирик лойиҳани амалга оширмокда. Лойиҳага кўра шахарча ахли ҳам, Нитшеннинг қабри ҳам бошқа жойга кўчирилиши керак.

Шахарликлар жамоатчилик эътиборини жалб этиб, буюк файласуфнинг қабри очилишига қаршилик қилмокчи. Қабр кўчирилмаса, аҳоли ҳам кўчмайди.

2007 йил октябр ойида Реккенга қўшни Хойерсдорф қишлоғида яшовчи 59 киши унча узоқ бўлмаган Борна шахарчасига кўчирилган эди.

Энди шикоят қилмайди

Мисрлик миллиардер Муҳаммад ал-Файёд унинг ўғли Доди ва малика Диананинг ҳалокатига оид иш юзасидан маслаҳатчилар суди чиқарган ҳукмга рози бўлди. Бу ҳақда «Scy news» хабар тарқатди.

Ҳукмда айтилишича, Доди ва Диананинг ҳалокатига улар минган машина ҳайдовчиси ва автомобилни таъқиб қилган папараццилар айбдордир. Ҳайдовчи ўша пайти маст бўлган. Ал-Файёд Диананинг ўғиллари — шахзода Уилям ва Гарриларнинг ҳавфсизлигини ўйлаб шундай қарорга келганини билдирди. Унинг гапига қараганда ҳукмда ҳалокатнинг айрим муҳим жиҳатларига эътибор берилмаган бўлса ҳам, энг асосийси — Доди ва Диананинг ўлимига бахтсиз ҳодиса сабаб бўлмаганлиги тан олинган.

Илгари Муҳаммад ал-Файёд автофалокатда Британия махсус хизмати ходимларининг қўли борлигини исботлаш ниятида Страсбург судига ариза берган, аммо у рад этилган эди. Шахзода Уилям ва Гаррилар ҳам суд ҳукмига рози бўлишган.

Интернет хабарлари асосида Х.НИШОНОВ тайёрлади

Энг долзарб вазифа

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти иқлим ўзгаришининг салбий оқибатларини бартараф этишни жорий йилнинг энг долзарб вазифаси этиб белгилади. «Инсон саломатлигига зиён етказувчи ва атроф муҳитни заҳарловчи ушбу йирик муаммога қарши курашишда халқаро ҳамкорлик ниҳоятда зарур», деди ташкилот бош директори Маргарет Чен мазкур нуфузли муассасанинг олти йиллик юбилейига бағишланган маросимда. Хабарларга қараганда, 2005 йили дунёда иқлим ўзгаришлари оқибатида бир юз эллик минг киши ҳаётдан кўз юмган ва беш миллион одам оғир хасталикка чалинган. Маргарет Ченнинг сўзларига кўра, иқлим ўзгариши туфайли содир бўлаётган табиий офатлар ушбу кўрсаткичнинг йил сайин ошишига сабаб бўлмокда.

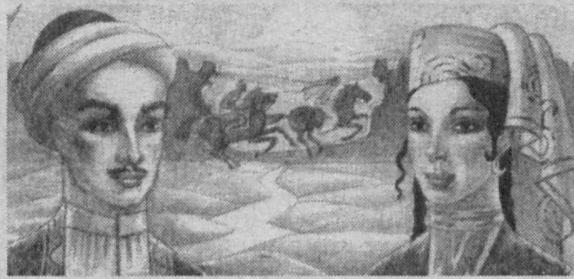
Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси кенгашининг Ижтимоий сўғурта бўлими Самарқанд вилоят қасаба уюшмалари бирлашмаси ижтимоий сўғурта бўлими ходими **Алберт БЕГИШЕВ**нинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари қасаба уюшмаси Марказий кенгаши ва Самарқанд вилоят тармоқ қасаба уюшмаси кенгаши вилоят кенгаши ижтимоий сўғурта бўлими ҳисобчиси **Алберт БЕГИШЕВ**нинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур-таъзия изҳор этади.

Внимание!
Управление статистики г.Ташкента
 напоминает, что все малые предприятия и микро-фирмы, относящиеся к субъектам малого бизнеса, независимо от форм собственности, в обязательном порядке должны представлять статистические отчеты в органы статистики:
 1) по форме 1-МБ «Малый бизнес» за 1 квартал 2008 года в срок не позднее 25 апреля 2008 г. районным отделам статистики;
 2) малые предприятия с иностранными инвестициями представляют статистический отчет по форме 1-МБ ВЭС в Управление статистики г.Ташкента в срок не позднее 25 апреля 2008 года.
 Государственные статистические отчеты по форме 1-Т (месяц), приложение к форме 1-Т, 1-УП, 2-УП, 1-Т с/х (квартальная) с 1 апреля 2008 года должны представляться в районные отделы статистики по месту регистрации в сроки, установленные законодательством.
 Указанные формы отчетности представляют вышеперечисленные хозяйствующие субъекты, состоящие в базе Единого государственного регистра предприятий и организаций, независимо от их состояния: действующие; на стадии формирования или временно нефункционирующие, за исключением ликвидированных.
 Нарушение порядка представления государственной статистической отчетности, выразившееся в непредставлении отчетов, необходимых для проведения статистических наблюдений, искажение отчетных данных или нарушение сроков представления отчетов влекут ответственность, установленную ст. 215 Кодекса об административной ответственности.
 Телефон для справок: 150-10-03, 236-79-44, 150-10-02, 233-72-22.

10 апрел - Абдулла Қодирий таваллуд тоған кун

Абдулла Қодирий даҳо санъаткор, сўзни нурлантирган адиб. У кам гапирган, кўп мулоҳаза юритган, кам ёзган, юракка етиб борадиган, қалбларни титратадиган даражада ёзган. Гўзал муомала маданиятини адабиётга олиб кирган. Шу боис унинг асарларини ҳар дафъа ўқирканмиз, янги бир маъно кашф этамиз, янги туйғулар мавжланишини бошдан кечирамиз. «Ўткан кунлар» ва «Меҳробдан чаён»да ўзбекона характер, тавозе, муомала, руҳ бор. Ва яна миллат дунёқароши, руҳияти, қалби, унинг меҳр оташи, самимий муҳаббати, гўзал урф-одатлари акс этган бу асарларда. Айниқса, «Меҳробдан чаён»нинг бош қаҳрамонларидан бири Раъно қизларимиз учун ибратдир. Уларда Раънодаги бир-бирдан гўзал фазилатлар, айниқса, нозиктаъбликни кўриш истагида романдан бир парча эълон қилаемиз. Ўқинг, кўнглингиз ажиб туйғулар ила қувватлансин.

«Гулшан аро гулмарнинг «Раъно»си...»

...Раъно оҳиштагина Анварнинг ёнига келиб, суфага суянди, икки кўли билан иягини кўтариб, оралиқдан Анварнинг таҳририга қаради. Анвар ҳам мулоимгина кулимсиб Раънога кўз қирини ташлаб олгач, гўё илтифотсиз яна қаламини қоралаб, қоғоз устига бир-икки калима ёзди. Аммо учунчи калимага ўтканда қалами кўлида ўйлаб қолди ва бояғидек ёнидаги кулимсиб қаради. Раънонинг ҳам кўзи унга тўқнашиб бир оз бир-бирларига кулимсираган ҳолда тикилишдилар...

— Нега тўхтадингиз, ёза беринг.
— Сенинг қилган ишинг доим шундай, Раъно.
— Масалан?
— Масалан... Ҳамиша иш чоғида келиб, фикрни бўласан.
— Мен орага сўз аралаштирдимми?... Ёза беринг, мен шундай қараб тураман.
Анвар Раънога ўнглини ўлтурди:
— Фойдаси йўқ, энди фикрни ўғирладинг.
— Мен фикр ўғирис эмасман... Қани ёзинг.
Анвар кўлидаги ёзилган қоғозни кўйиб, иккинчи оқ қоғоз олди:
— Энди бошқа нарса ёзаман.
— Майли, ёзинг.
— Сен ҳам жавоб ёзсанг, хўбми?
— Хўб.
— Тунови кундагидек жавоб тополмасанг нима қилай?

Раъно суфага оёғ солиштириб ўлтуриб олди.
— Юзимга бир шепалоқ уринг, лекин сажъ қофияси осон бўлиш шарт билан.
— Маъқул, — деб қулди Анвар ва Раънога қараган ҳолда ўйланди. Бу ўйланишдан Раъно қошларини чимириб эътироз этди:
— Кўб ўйламанг.
Анвар жавоб бериш ўрнига қаламини қоралаб ёзди:

Агар Фарҳоднинг Ширин, бўлса
мажнунларнинг Лайлоси,
Насиб ўлмиш менга гулшан аро
гулларнинг «Раъно»си.

Анварнинг қаламидан қоғозга тушиб борган сўзларни таъкиб эткан Раъно қоғоздан кўзини олиб қизарди ва бош чайқаб тескарига қаради.
— Қани, жавоб, Раъно?
Раъно шу кўйи бир оз Анварга қарамай турди ва

қайрилиб унинг кўлидан қалам-қоғозни олди-да:
— Уят қилмайсизми? — деб сўради.
— Маним ёзганимни сен уят қилмасанг, мен ҳам сенинг ёзганингни уят қилмайман. Лекин шарт шуки, маним икки йўлимга айна жавоб бўлсин.
Раъно яна бир оз ўйлаб, Анвардан яширинча ёзди:

Агар ор этса Лайли ҳақлидир
Қайсининг жунунидин,
Не бахт, Раъно, харидоринг
талаб аҳлининг «Мирзо»си.

Раъно ёзуви Анварнинг олдида ташлаб, қизарган ва кулимсираган ҳолатда чопиб гуллар ёнига кетди. Анвар жавобни ўқуб завқланди:
— Офарин, Раъно, лекин биравнинг устида ортиқ-чароқ муболага қилибсан.
Раъно гуллар ёнидан Анварга жиддий қаради:
— Сиз ҳам муболага қилган эдингиз.
— Маники муболага эмас, — деди Анвар. — Масалан, сен ҳозир гуллар ёнидасан, ҳам чиндан-да, гулларнинг раъносисан... Мана, мен яна ёза бошладим: жавобга ҳозирлан, Раъно.

Раъно югуриб Анварнинг ёнига келди ва унинг қаламидан томган сўзларни ўқуб борди:
Ҳамиша хавфда кўнглим
бу муҳаббат интиҳосидин,
Мени ҳам этмаса мажнун дебон
Раънонинг савдоси.

Раъно кейинги мисраъни ўқуб ўйлаб қолди. Анвар ҳозирги Раънонинг ўйчан кўзига анчагина тикилиб тургач, кулимсиди:
— Жавоби қийин келдимми, Раъно?
— Қаламни беринг, — деди Раъно ўпкалаган қиёфатда кўл узатиб, — ўйлагали ҳам фурсат бермай-сиз.
Ёзди:

Муҳаббат жомидин нўш айлаган
ахли зако бўлмиш,
Фунуни тибда мажнундир
кишининг куйса сафроси.

— Енгдинг, Раъно енгдинг! — деди Анвар. — Лекин кейинги мисраъда бир хато қилдинг...
— Масалан?
— Тибнинг айтишича, сафро эмас, қон куйса, киши жинни бўладир...
— Қоннинг бузилишига аввало сафронинг куйиши

керак, сафро кўймай туриб қон бузулмайди... Хўш яна ёзасизми ёки енгилдингизми?

— Енгилдим...
— Енгилган бўлсангиз, ютугимни беринг.
Анвар юзини тутиб берди. Раъно бўшқина унинг юзига уриб қўйди.
— Агар шу гал ҳам енгсам, — деди Анвар ачинаб, — мен сени уриб ўлтурмас эдим...
— Нима қилар эдингиз?
— Энди фойдаси йўқ.
— Айтинг-да, агар менга ҳам маъқул бўлса, урганм ҳисоб эмас, бўшқина урдим-ку.
— Лекин сен уни қилолмайсан...
— Нега қилолмайман, қани айтинг-чи.
— Қилолмайсан... — деб қулди ва бир оз айтиш-ка қучланиб турди. — Мен... мен сенинг юзингга кўлим билан эмас, оғзим билан урар эдим...
Раъно қизариб ерга қаради. Юзга оғиз билан уришни ул ўз умрида биринчи мартаба эшитканилиги учун қизаришқа ва ерга қарашга ҳақли ҳам эди. Узининг ёзган муҳаббатка оид шеърлари ва Анварга берган ҳалигидек жавоблари билан чин бир маъқуба ва маъшуқа бўлиб кўринса ҳам, лекин кейинги гапларга ҳануз ошна эмас ва юзга оғиз билан уришлардан таъмом бегона эди. Бу гап Анварнинг ҳам биринчи жасорати бўлиб, иккиси-да шу «янглик»нинг ўнғайсизлигида қолдилар.

Гумбази нилгун қандилида шамъи кофурийлар ёқила бошлаган эди. Ой ҳам бир оз нурланиб, турмушка янги қадам босқан бу икки ёшнинг ҳозирги ҳолларидан кулимсиғандек кўринар эди. Бояғидан бир мунча қучаятушкан шамол гулни гулга қовиштириб гўё бу икки ёшга: «Сиз ҳам мана шу гуллар каби қовишинг» дегандек бўлар эди. Ўнғайсизликда қолган Раъно хижолат аралаш Анварга кулимсиб бош кўтарди.
— Мен сизнинг «амрингизга» мувофиқ чиқган эдим.
— Амримга мувофиқми? — деди Анвар ва Раънонинг кўзига тўғри қараб илжайди: — Шомдан кейин.
— Нима шомдан кейин?
— «Амримга» мувофиқ чиқишинг.
— Ҳозир-чи?
— Ҳозир мумкин эмас.
Раъно ўпка билан Анварга қаради ва туриб ичкарига жўнади.

(«Меҳробдан чаён» романидан)

Мунажжим
Баҳорати
(14 - 20 апрел)

Иш жойингизда ижобий натижаларга эришмоқчи бўлсангиз, кўпроқ изланинг, атрофдагиларга ҳурмат билан ёндошинг. Муаммолар олдида кўл қовуштириб ўтирманг. Уларни бартараф этишга ҳаракат қилинг. Қариндошлар ва яқинларингиз билан самимий бўлинг. Дам олиш кунларини оилангиз даврасида ўтказинг.

Хаёлот дунёсига берилмасдан амалий ишга ўтинг. Ҳамкорлар билан учрашувлар, янги бизнес режалар тузишга ундайди. Ташқи кўришингизга эътибор беринг. Бўш вақтингизни кутубхона ва кўнглинорч давраларда ўтказганингиз яқин.

Ҳафта бошида тузилган режалар ҳафтаинг охирида чиқпаха чиқиши мумкин. Пул билан боғлиқ ишларда эҳтиёткор бўлинг. Уй-рўзгордаги кераксиз буюмлардан фориғ бўлинг. Дам олиш кунларини фарзандларингиз билан театр ва музейларга таширф буюриш дунёқарашингизни кенгайтиради.

Ишдаги муаммолардан озгина дам олинг. Хужжатлар ва иш жойингизни тартибга келтиринг. Ҳафта давомида зийрак бўлинг ва расмий учрашувларга кеч қолмасликка ҳаракат қилинг. Дам олиш кунларини тоё ёнбағрида ўтказган маъқул.

Тадбиркорлик ишингизда рақобатчилар пайдо бўлади. Таваккал иш қилманг. Иш жойингизда раҳбарингиз билан жиддий муаммолар ҳақида тортишманг. Бу унинг норозилигига ва асабийлашишига сабаб бўлади. Жума кунни хизмат сафарига чиқиш омадли эканини унутманг.

Ўзингиз ҳақингиздаги миш-мишларга ишонманг. Уй-рўзгор ишларидаги муаммоларни турмуш ўртоғингиз билан бирга, бамаънаҳад ҳал қилинг. Соғлигингизга эътибор беринг. Гина-аразларни унутиб яқинларингиз билан ярашиб олиш фойдадан холи бўлмайди.

Ҳафта бошида яқинларингиз ва дўстларингиз ёрдамларини рад этманг. Тўғриси ва ўз мақсади сари интилувчан «тарозу»лар шу ҳафтада ўз ниятларига эришадилар. Соч турмагингизни ўзгартиринг, янада кўркамлашасиз.

Салбий ҳаёлларга бормасдан оптимистик руҳда фикр юритишга ҳаракат қилинг. Электр асбоблари ва техника билан ишлашда эҳтиёткор бўлинг. Ҳар бир ишда яқинларингиз билан маслаҳатлашинг уларни берган ноёб маслаҳатлари сизни хато қилмасликка ундайди.

Янги уйга кўчиб ўтишни ҳафтаинг бошига режалаштиринг. Қариндошлар ва ўзингизга яқин кишиларни зиёрат қилинг. Таваккал ўйинлар, козиноларга боришдан сақланинг. Маълагингизни фарзандларингиз соғлиғи учун сарфланг. Купилмаган совғалар оласиз.

Кўп изланишлар натижасида номзодлик диссертациясини тугатиб оласиз. Фарзандларингиз ва турмуш ўртоғингизни салат ва ширинликлар пишириш билан хурсанд қилинг. Ҳафта романтик учрашувларга бой бўлади. Ўз хонаингизни хушбўй ҳуд таратувчи гуллар билан безатинг.

Душанба ва жума кунлари хизмат сафарларига чиқиш яқин натижа беради. Жиддий учрашув, шартномалар имзолаш, ипотeka кредитлари олишни сешанбага режалаштирган маъқул. Жисмоний тарбия билан шуғулланинг. Дам олиш кун мезмонида боришингизни кутимокда.

Атрофингизда содир бўлаётган ўзгаришларга оптимистик руҳда назар ташланг. Фарзандларингиз соғлиғи ҳақида қайғуринг. Хонадонингизни саришта тутишга ҳаракат қилинг. Таъмирлаш ишларини ҳафта бошига режалаштирингиз маъқул.

Изоҳи сиздан...

Отамлашиб икки дўст,
Қиттай-қиттай олишди.
Кайфи ошгач бир-бирига
Суянишиб қолишди.
Илхомжон НУРМАТОВ,
Қибрай тумани

Друппе, итлик қилма, дўст бўлсанг ёнимда тур...
Зокиржон ХОЛМАТОВ,
Чортоқ тумани

Азизим ишонгин севаман сени.
Осмондаги ойдан ҳам кўраман ортиқ.
Фақат бир илтимос рад этма мени,
Барча суякларни қиламан тортиқ.

Озодликка не етсин дўстим
Гарчи товоғимиз олтиндан эмас.
Тириклик гаштини бирга сураемиз.
Ўша олабайлар қилсинлар ҳавас.
Ғолибжон ҒАНИЕВ,
Фарғона вилояти

Юрагим парчаси ўзингсан жоним,
Сендан бошқасини демасман асло.
Сен учун талашай, тўқилсин қоним,
Ҳаётим гаровга сўралса ҳатто.

Дада, ҳолингизга қаранг,
Кайфингиз жуда таранг.
Уйга борсангиз сизни,
Хўжайин қилар гаранг.
Феруз МАХМУДОВ,
Бухоро шаҳри

Ҳароратинг жонимга беради роҳат.
Бир нафас бағримдан қўйгим келмайди.
Сени деб яшашни ўйласам фақат.
Бу дунёдан кетгим, ўлгим келмайди.

Хусн танламайди муҳаббат,
Ҳатто тўсиқ бўлолмас тил,
Илоҳий ишқ ўзидан фақат,
Адаштирма бизларни кўнгили.

Содиқ ИСАЕВ,
Самарқанд шаҳри

О, бунчалар гўзалсан ҳаёт,
Кунларинг ҳам тундек мусоффо,
Тинч бўлса юрт — Ватан ҳам обод,
Садоқатдан қуйлайлик «вафо».

Рустам САТТОРОВ,
Наманган шаҳри

Энди навбатдаги суратга изох топинг-чи?

Ishonch МУАССИС: Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси	Бош муҳаррир Абдуҳолик АБДУРАЗЗОҚОВ	Бизга кўнгиноқ қилинг: Котибият: 256-52-78 Хатлар бўлими: 256-85-43	Бизнинг манзил: 100165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134	Газета ҳафтаинг сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади.	Навбатчи котиб - Ж.Шарофбоев Навбатчи - А.Абдиев Мусаххих - Н.Юлдошев
	Таҳрир хайъати: Алла Долженкова, Анвар Юнусов, Довуд Мадиев (Бош муҳаррир ўринбосари), Жаҳонгир Шарофбоев (масъул котиб), Маъмура Адилова, Мирзохид Содиқов, Нормамат Аллабров, Носирхон Аҳбаров, Ойсулув Нафасова, Пиримқул Қодиоров, Соғиндиқ Ниетуллаева, Шамси Эсонбоев	Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0116-рақам билан рўйхатта олинган. ИВМ компьютерлида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-3. Ҳажми 4 босма табоқ.	«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.	Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланishi мумкин. Нашримиздан кўчириб босилганда «Ishonch»-дан олинганлиги кўрсатилиши шарт. Тижорат аҳамиятига молик материаллар (R) белгиси остида чоп этилади.	Буюртма Г— 314 Тиражи: 18160 Босишга топшириш вақти - 21.00 Топширилди - 18.20 Сотулда эркин нархда 2 3 4 5 6 7 8